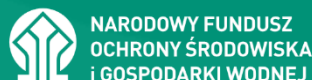

Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego

WARSZTATY 1

SUBREGION POŁUDNIOWY – BIELSKO-BIAŁA, 28.05.2024

Województwo
Śląskie

IOŚ-PIB

Institut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Zespół prowadzący warsztaty:

Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy

dr Agnieszka Kuśmierz

mgr Małgorzata Hajto

mgr inż. Małgorzata Bidłasik

mgr Michał Marcinkowski

mgr inż. Izabela Potapowicz

mgr Katarzyna Pasikowska

**Województwo
Śląskie**

Urząd Marszałkowski

Departament Inwestycji i Projektów Regionalnych

Agata Goj – Zastępca Dyrektora Departamentu

Alina Mzyk – Referat ds. Klimatu

Izabela Ścieszka – Referat ds. Klimatu

Karolina Hapeta – Referat ds. Klimatu

Cel warsztatów

Cel warsztatów

- Zapoznanie interesariuszy z procesem opracowania RPA
- Prezentacja wyników analizy ekspozycji województwa śląskiego i subregionu na zmiany klimatu
- Wskazanie najważniejszych w subregionie sektorów i ich komponentów wrażliwych na zmiany klimatu
- Zaproszenie do udziału w ankiecie dotyczącej potencjału adaptacyjnego

Program warsztatów

10.00-10.30	Kawa powitalna i rejestracja uczestników
10.30-10.35	Przywitanie Agata Goj
10.35-10.40	Cel warsztatów i program spotkania Agnieszka Kuśmierz
10.40-11.00	Proces opracowania RPA, korzyści z opracowania RPA Małgorzata Hajto
11.00-11.30	Wyniki analizy ekspozycji województwa śląskiego i subregionu na zmiany klimatu Michał Marcinkowski, Agnieszka Kuśmierz
11.30-11.50	Wprowadzenie do warsztatów Małgorzata Hajto, Agnieszka Kuśmierz
11.50-12.10	Przerwa
12.10-14.10	Praca warsztatowa Agnieszka Kuśmierz, Małgorzata Hajto, Małgorzata Bidłasik, Michał Marcinkowski, Izabela Potapowicz,
14.10-14.20	Podsumowanie, podziękowanie, zaproszenie do ankiety Agnieszka Kuśmierz, Alina Mzyk, Małgorzata Hajto

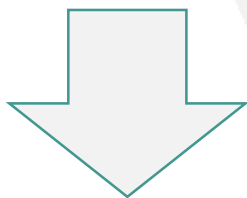
Proces opracowania RPA

Korzyści z opracowania RPA

RPA – polityka adaptacyjna regionu

RPA jest jednym z elementów **długofalowego planowania rozwoju regionalnego** mającym na celu złagodzenia **nieuniknionych negatywnych skutków obecnych i przyszłych** zmian klimatu.

- przygotowanie władz regionu i władz lokalnych oraz mieszkańców województwa do świadomego reagowania na zagrożenia klimatyczne
- tworzenie warunków do stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w sytuacji zagrożeń klimatycznych

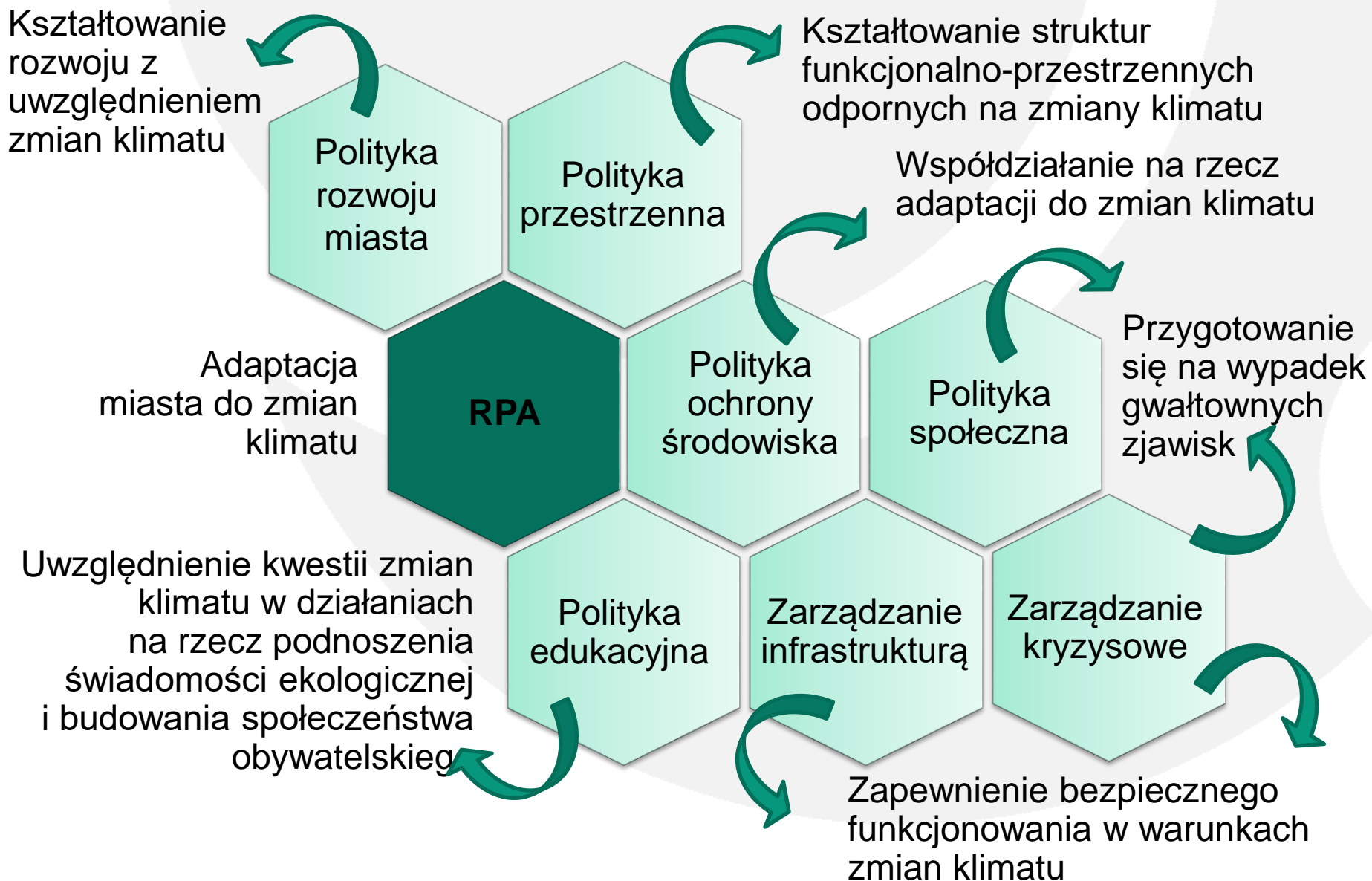

Koordynacyjny charakter RPA

- uwzględnianie prognozowanych skutków zmian klimatu w podejmowaniu decyzji
- planowanie rozwoju regionalnego z uwzględnieniem prognozowanych skutków zmian klimatu

RPA – element polityki regionalnej

RPA – polityka horyzontalna

Obszary tematyczne	
Biznes	Obszary górskie
Budownictwo	Obszary zurbanizowane
Dziedzictwo kulturowe	Planowanie przestrzenne
Energetyka	Rolnictwo
Finanse	Różnorodność biologiczna
Gospodarka morską i rybołówstwo	Technologie informacyjno-komunikacyjne
Gospodarka wodna	Transport
Leśnictwo	Turystyka
Obszary wybrzeża	Zdrowie
	Tereny górnicze i pogórnice

Źródło: Climate-ADAPT

**Różne sektory, różne obszary,
różne podmioty zaangażowane w działania adaptacyjne**

RPA – dokument strategiczno-wdrożeniowy

Diagnoza

Wizja

Cele

- **przygotowanie** regionu na zmiany klimatu
- podniesienie **potencjału do radzenia sobie** w sytuacji zmieniających się warunków klimatycznych
- zwiększenie **odporności** regionu na zmiany klimatu

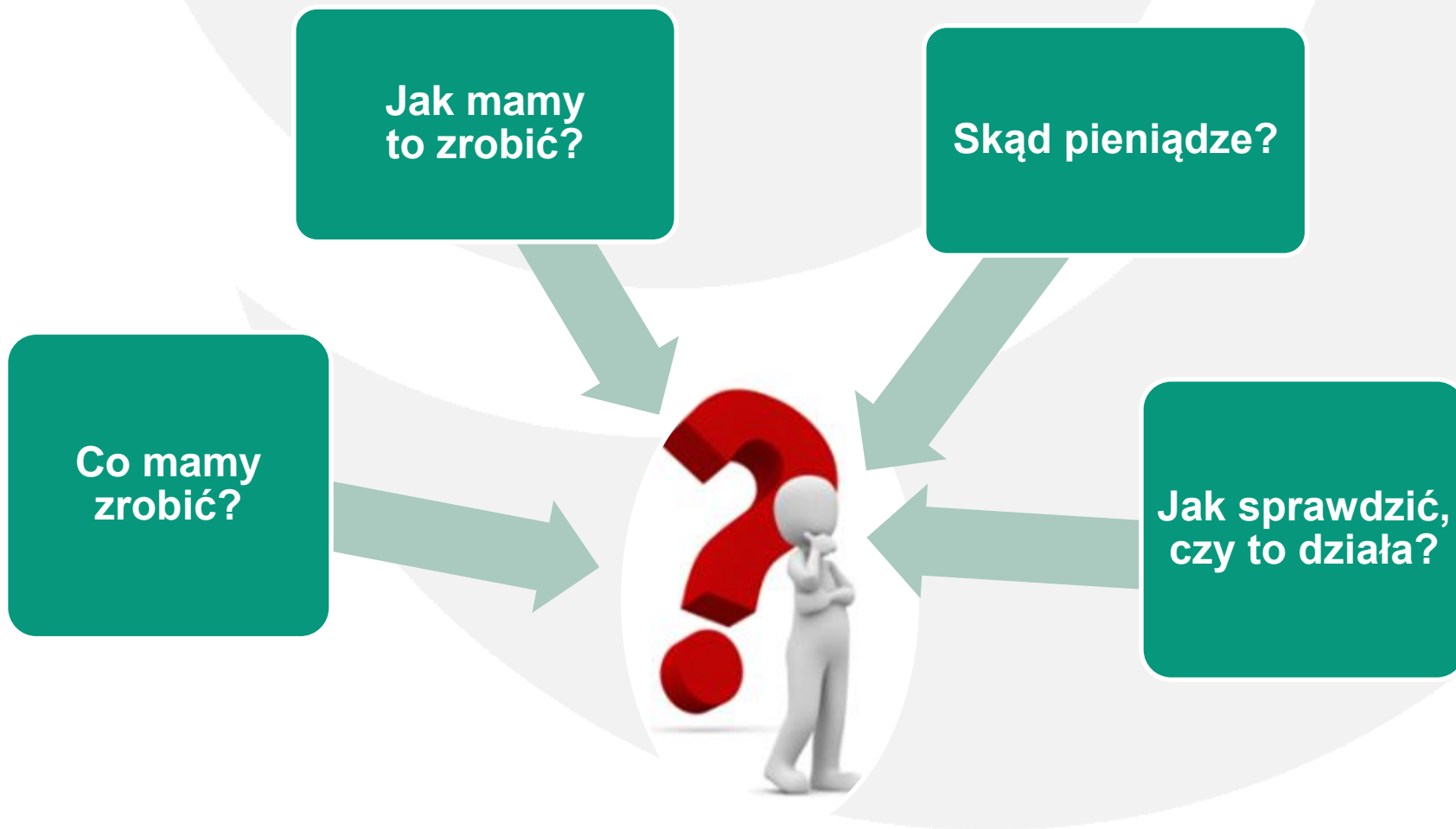
Cele szczegółowe

Plan działań adaptacyjnych

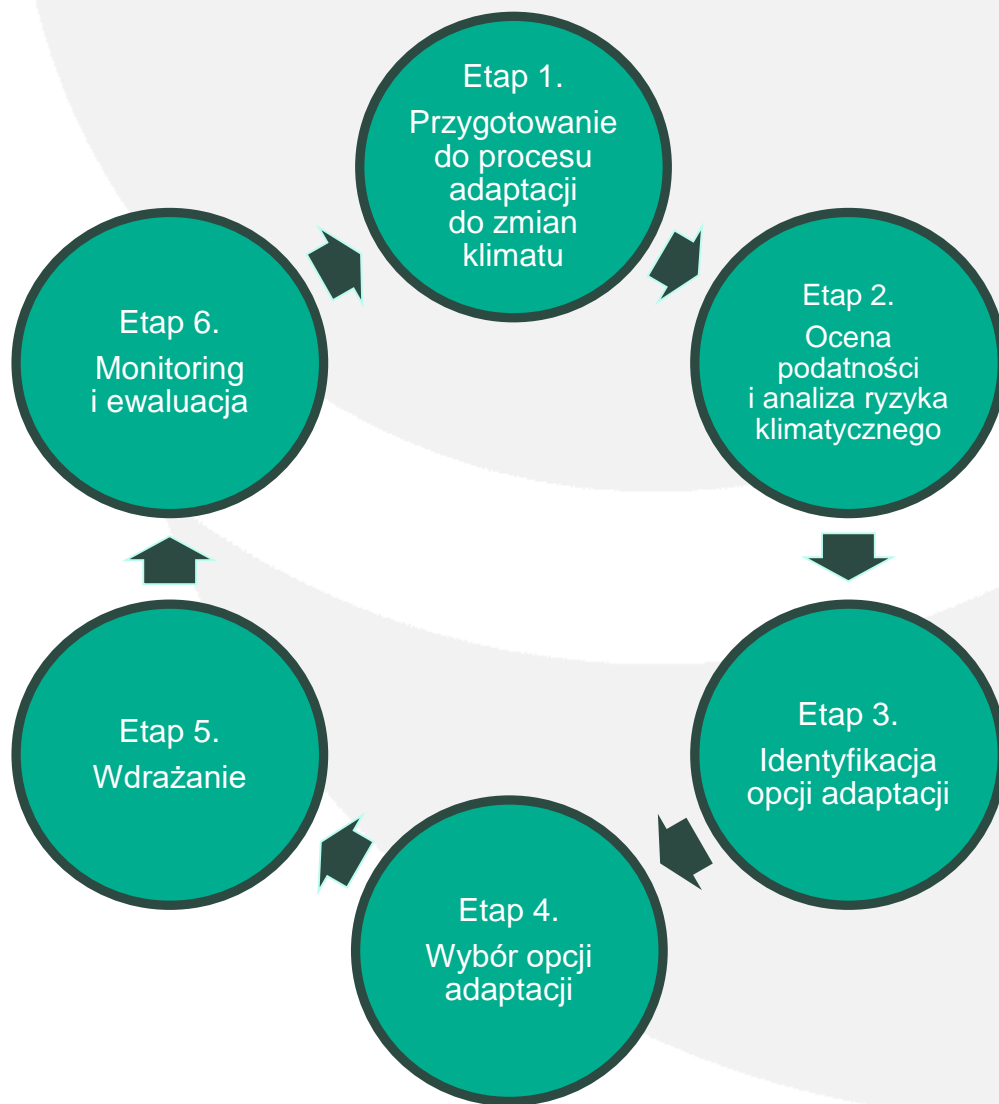
Zasady wdrażania, monitorowania i ewaluacji

Dokument strategiczno-wdrożeniowy

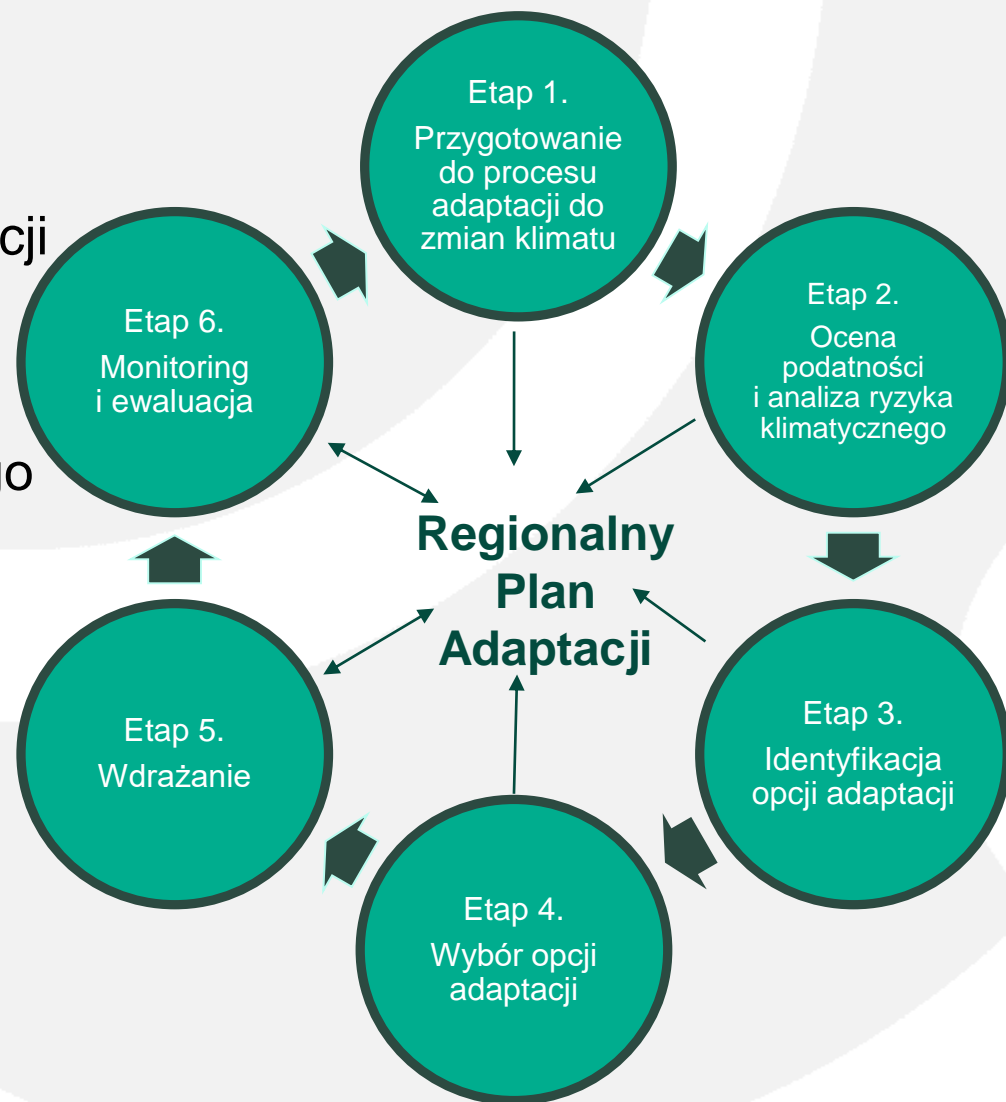

Proces opracowania RPA

Diagnoza

- identyfikacja zagrożeń klimatycznych i ocena ekspozycji
- ocena wrażliwości na zmiany klimatu
- ocena potencjału adaptacyjnego
- ocena podatności na zmiany klimatu
- analiza ryzyka klimatycznego i szans wynikających ze zmian klimatu
- określenie luk wiedzy i niepewności

Ocena podatności

Zjawiska klimatyczne i ich pochodne

Region

Ekspozycja

Wpływ na region

Wrażliwość

Potencjał adaptacyjny

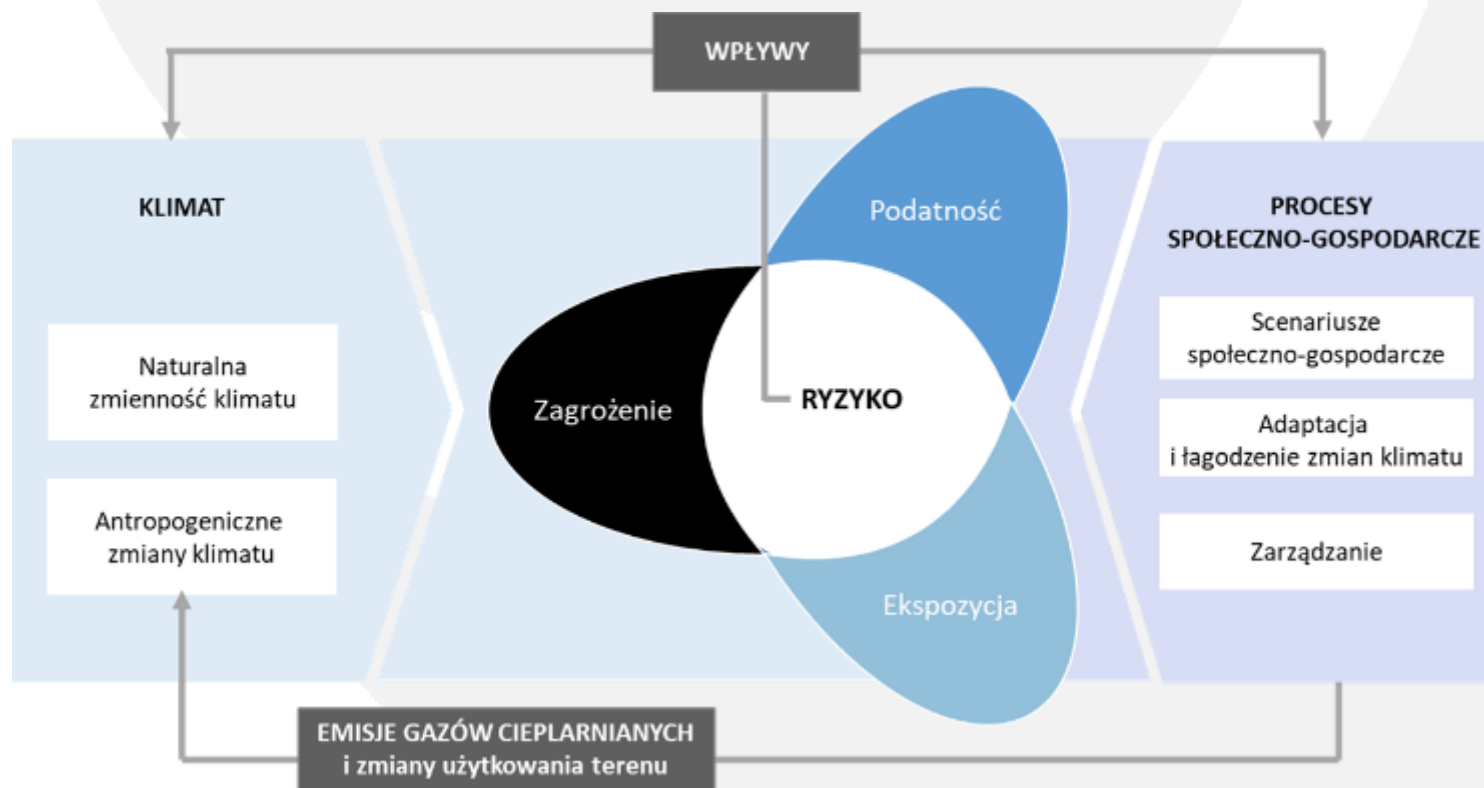

Podatność na zmiany klimatu

Źródło: IPCC 2014.

Fussel H-M., Klein R. 2006. *Climate Change Vulnerability Assessments: An Evolution Of Conceptual Thinking*. *Climatic Change*, 75(3), 301-329

Ryzyko klimatyczne

Źródło: IPCC, 2014

Ryzyko klimatyczne

Wizualizacje ryzyka dla Polski

WERSJA KONTRASTOWA

Scenariusz

RCP 4.5

RCP 8.5

Porównaj

PORÓWNAJ Z DEKADĄ 2011-2020

Dekada

2021-2030

2031-2040

2041-2050

2051-2060

2061-2070

2071-2080

2081-2090

2091-2100

Sektor

ROLNICTWO

RÓŻNORODNOŚĆ
BIOLOGICZNA

ENERGETYKA

LEŚNICTWO

ZDROWIE
PUBLICZNE

TURYSTYKA

TRANSPORT

GOSPODARKA
WODNA

Zagrożenie

ChOROBY PRZENOSZONE WKTOROWO

EKSPOZYCJA

PODATNOŚĆ

ZAGROŻENIE

RYZYKO

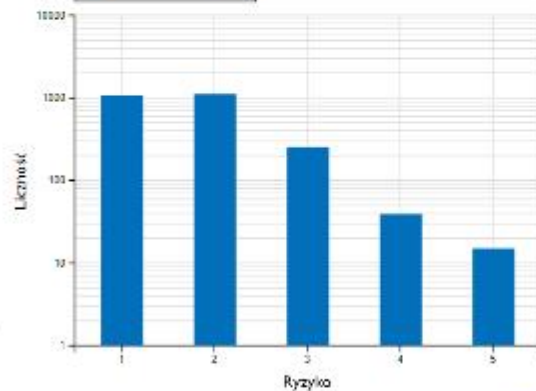
POLSKA

OBSZAR (WYSZUKAJ)

Zdrowie publiczne - zagrożenie chorobami przenoszonymi wktorowo - RCP 4.5 - 2041-2050

Zdrowie publiczne - zagrożenie chorobami przenoszonymi wktorowo - ryzyko: histogram

RCP 4.5 2041-2050

Pobierz: CSV

Logika planowania działań

Analiza podatności
na zmiany klimatu

Znamy odpowiedzi na pytania:

- Które zjawiska klimatyczne zagrażają regionowi?
- Które sektory oraz które tereny podlegają zagrożeniom klimatycznym?
- Które zasoby są niewystarczające do radzenia sobie ze zmianami klimatu?

Analiza ryzyka
klimatycznego

Które zagrożenia wiążą się
z największym ryzykiem?

Planujemy działania
adaptacyjne:

- zmniejszające wrażliwość sektorów
- zmniejszające wrażliwość obszarów w regionie
- zwiększające potencjał adaptacyjny

Zmniejszamy ryzyko
klimatyczne
i wiemy,
jakie działania
adaptacyjne mogą
być priorytetowe.

Działania adaptacyjne

Działania techniczne	działania o charakterze „twardym”, realizowane w środowisku, polegające na budowie, przebudowie lub modernizacji infrastruktury, lub przestrzeni miejskiej; działania te pozwalają w krótkim czasie uzyskać efekt adaptacji, odnoszą się raczej do zmniejszenia wrażliwości miasta na zmiany klimatu
Działania organizacyjne	działania służące zwiększeniu zasobów regionu w zakresie finansów, zasobów ludzkich, instytucji, zasobów wiedzy, działania te generalnie odnoszą się do budowania potencjału adaptacyjnego
Działania informacyjno-edukacyjne	działania skierowane na podnoszenie świadomości klimatycznej mieszkańców, obejmujące edukację i informowanie o zagrożeniach, planowanych i podjętych działaniach adaptacyjnych

Działania adaptacyjne

Działanie adaptacyjne

Redukowane ryzyko

Opis działania

Lokalizacja działania

Rezultaty

Wskaźniki wdrożenia

Warunki realizacji działania

Jednostka odpowiedzialna za realizację wdrażania

Składniki kosztowe i szacowany koszt realizacji działania

Harmonogram wdrożenia

Wybór działań adaptacyjnych

- **skuteczność** – umożliwia ocenę zdolności opcji adaptacji do skutecznego ograniczania ryzyka związanego z zagrożeniami klimatycznymi, z uwzględnieniem kompleksowej odpowiedzi na wiele zagrożeń klimatycznych
- **synergia** – pozwala na określenie potencjału opcji do osiągnięcia innych celów polityki rozwoju województwa oraz do przyniesienia korzyści słabszym grupom społecznym
- **zrównoważenie** – pozwala na określenie stopnia, w jakim opcja adaptacji jest zrównoważona pod względem wpływu na środowisko (np. w aspekcie minimalizacji emisji gazów cieplarnianych, ochrony wód, ochrony różnorodności biologicznej, wdrażania gospodarki o obiegu zamkniętym)
- **efektywność** – określa potencjał opcji adaptacji do osiągnięcia najlepszych możliwych rezultatów przy określonym zużyciu zasobów i danych kosztach
- **elastyczność** – określa potencjał opcji adaptacji do reagowania na zmieniające się warunki środowiskowe w obliczu nowych zagrożeń klimatycznych lub zmian społeczno-gospodarczych

Partycypacja

Element opracowania RPA	Metody partycypacji
Diagnoza potrzeb adaptacyjnych	
Ocena wrażliwości na zmiany klimatu	Warsztaty 1
Ekspozycji i wrażliwość na zmiany klimatu (wyniki)	Webinarium
Ocena potencjału adaptacyjnego	Ankieta
Priorytetyzacja potrzeb adaptacyjnych	Ankieta
Podatność, ryzyko, priorytety adaptacji (wyniki)	Webinarium
Opracowanie opcji adaptacji	
Identyfikacja działań adaptacyjnych	Warsztaty 2
Identyfikacja działań adaptacyjnych	Warsztaty 3
Udział społeczeństwa w opracowaniu RPA	
Założenia do RPA	Uwagi i wnioski
Ocena i wybór opcji	
Identyfikacja opcji adaptacji	Grupa robocza
Ocena opcji adaptacji	Warsztat 4
Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	
RPA z prognozą OOS	Uwagi i wnioski
RPA z prognozą OOS	Spotkania konsultacyjne

Korzyści z opracowania RPA

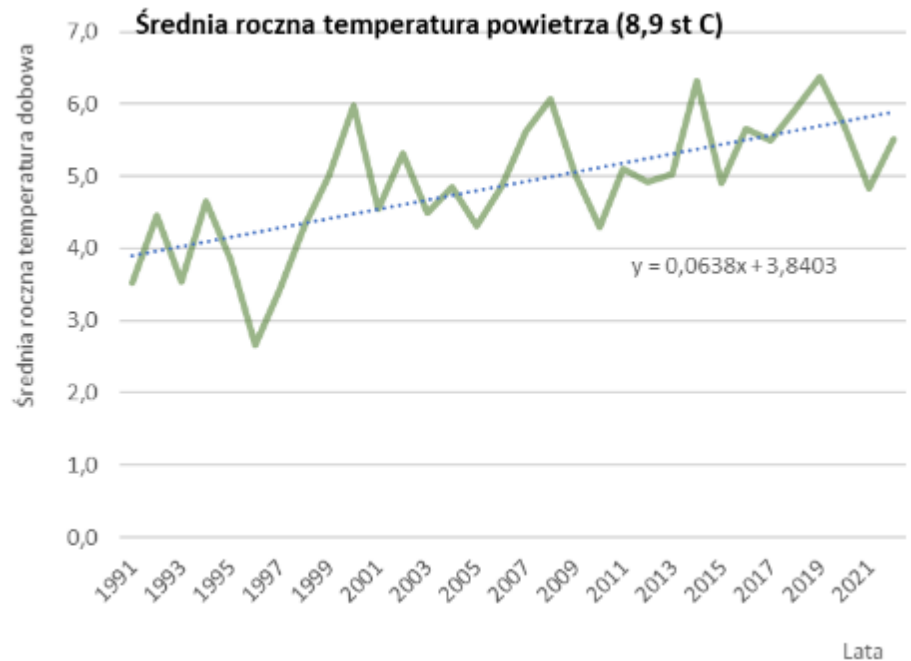
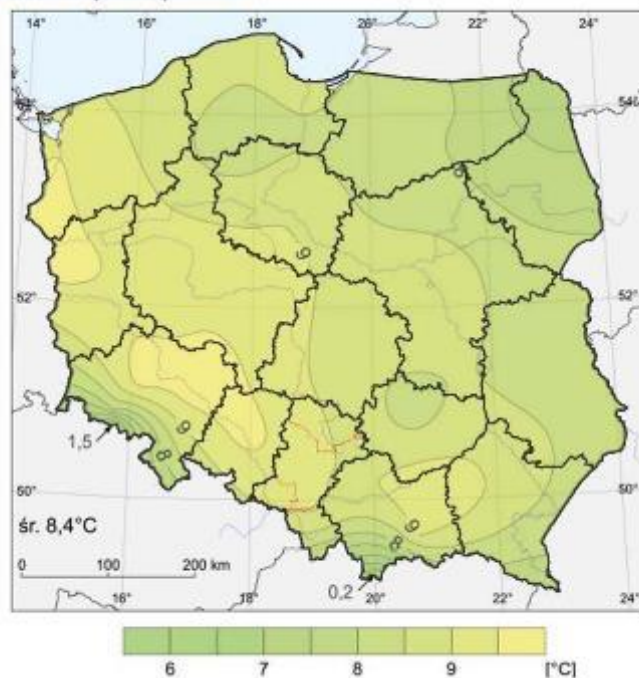
- ❑ Przeprowadzona diagnoza województwa w kontekście adaptacji do zmian klimatu na podstawie danych, informacji i wiedzy
- ❑ **Zaplanowane długofalowe działania adaptacyjne**
  - ✓ jakie działania adaptacyjne podejmować
  - ✓ które działania adaptacyjne powinny mieć wysoki priorytet
  - ✓ kto jest odpowiedzialny za wdrożenia działania
  - ✓ z kim można podjąć współpracę we wdrażaniu działań adaptacyjnych
  - ✓ jakie są potencjalne źródła finansowania działań
  - ✓ jak sprawdzić postępy w adaptacji do zmian klimatu
- ❑ Podstawa do starania się o środki zewnętrzne na adaptację do zmian klimatu
- ❑ Uzasadnienie do udziału w projektach (program LIFE, Horyzont, Fundusze Norweskie, środki NFOŚiGW na inne projekty)
- ❑ **Zwiększenie potencjału adaptacyjnego**

Zagrożenia klimatyczne

Charakterystyka zjawisk klimatycznych

- Dane pomiarowe ze stacji hydrologiczno-meteorologicznej IMGW-PIB Bielsko-Biała z okresu: 1991-2022 (32 lat)
- Atlas klimatu Polski (1991-2020) (red. naukowa Tomczyk A.M., Bednorz E. 2022. UAM, Poznań)

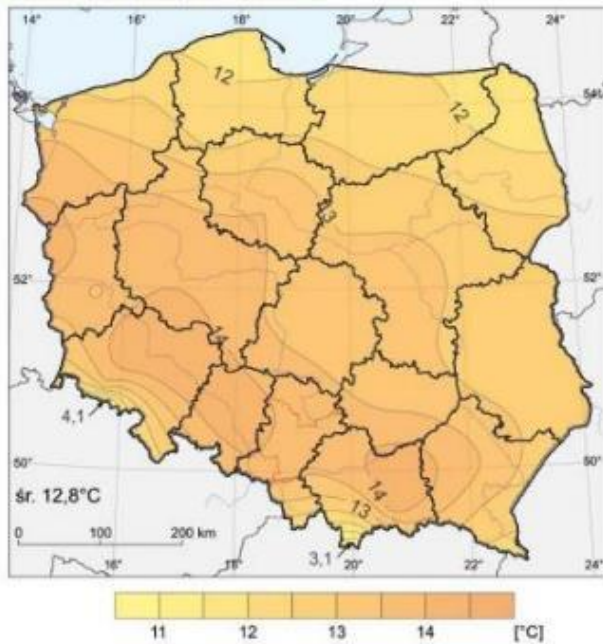
Średnia roczna temperatura powietrza

Warunki termiczne

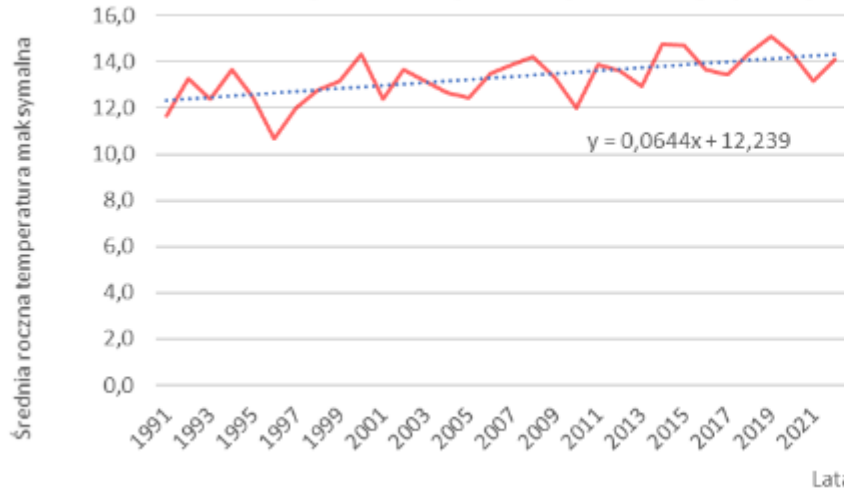
Średnia roczna maksymalna temperatura powietrza

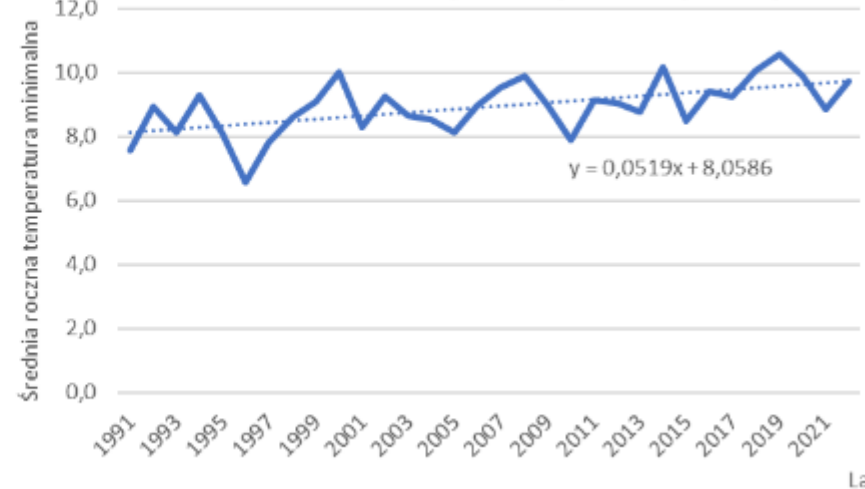
Średnia roczna minimalna temperatura powietrza

Średnia roczna maksymalna temperatura powietrza (13,3 st C)

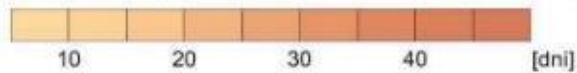
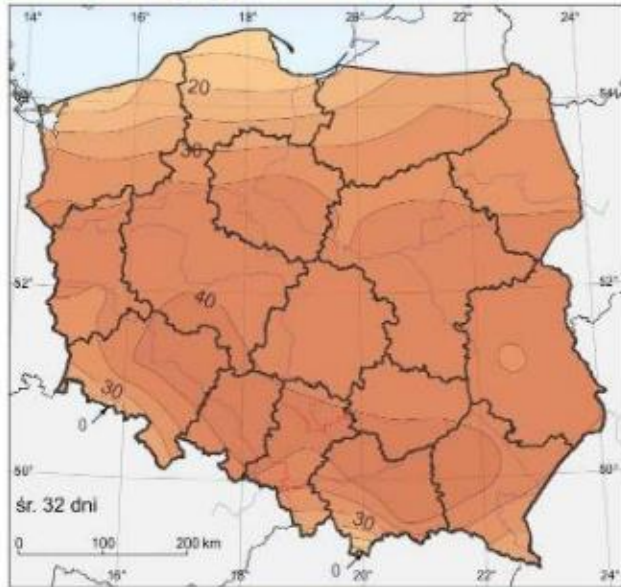

Średnia roczna minimalna temperatura powietrza (4,9 st C)

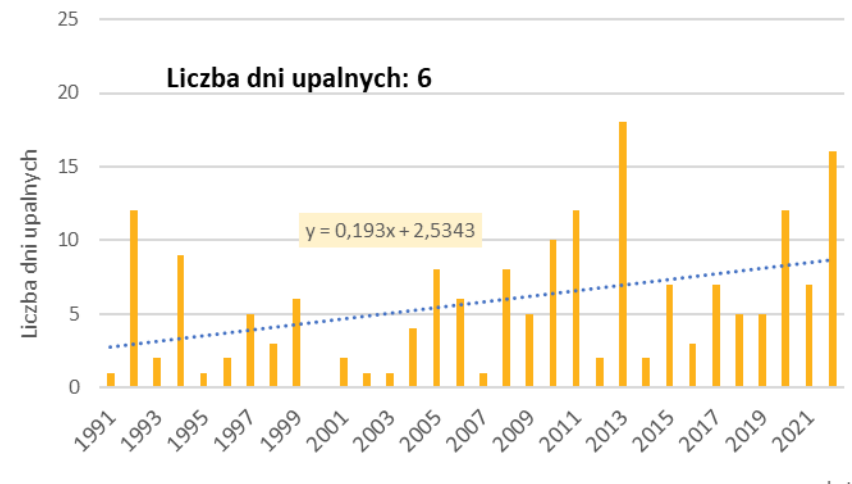
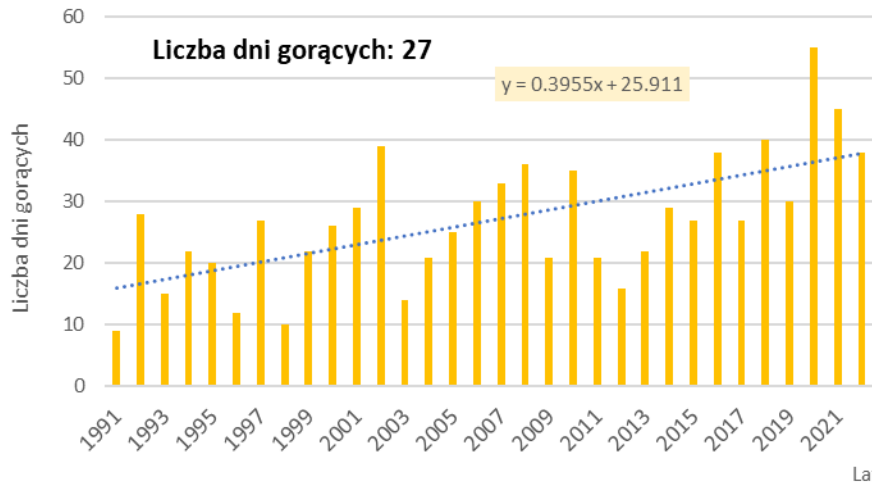
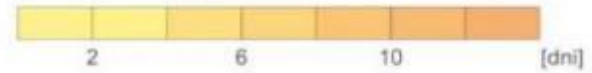
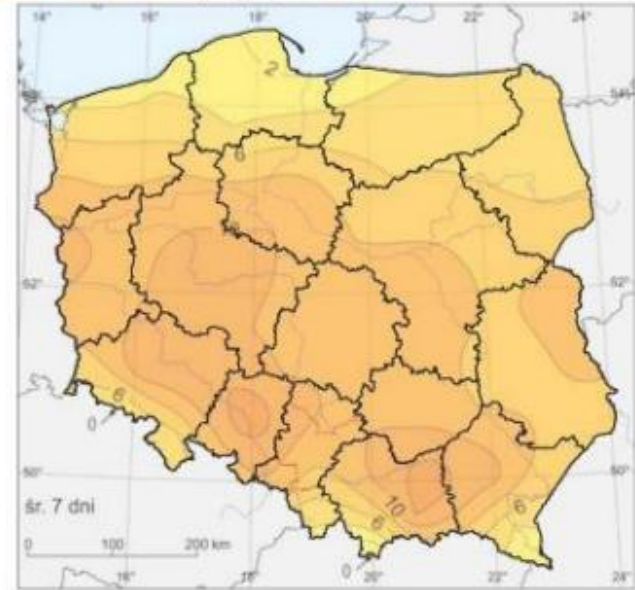

Warunki termiczne

Srednia roczna liczba dni goracych (Tmax od 25,1°C do 30,0°C)

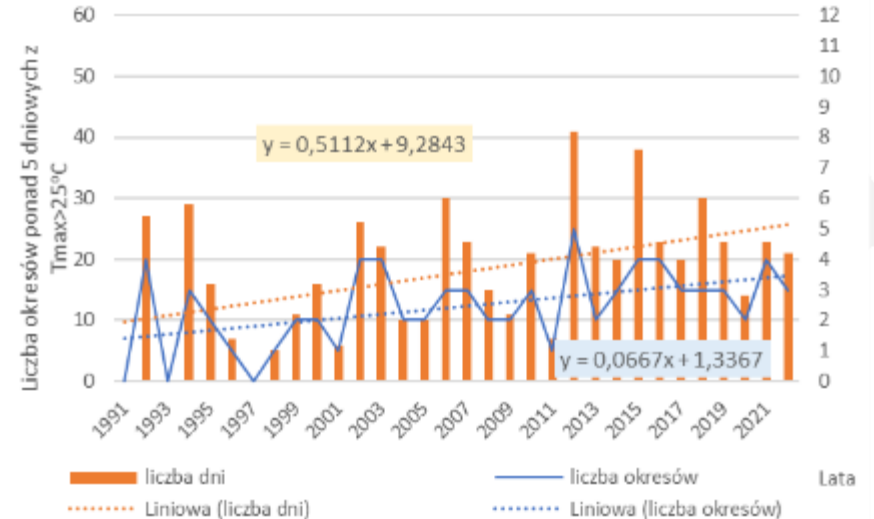
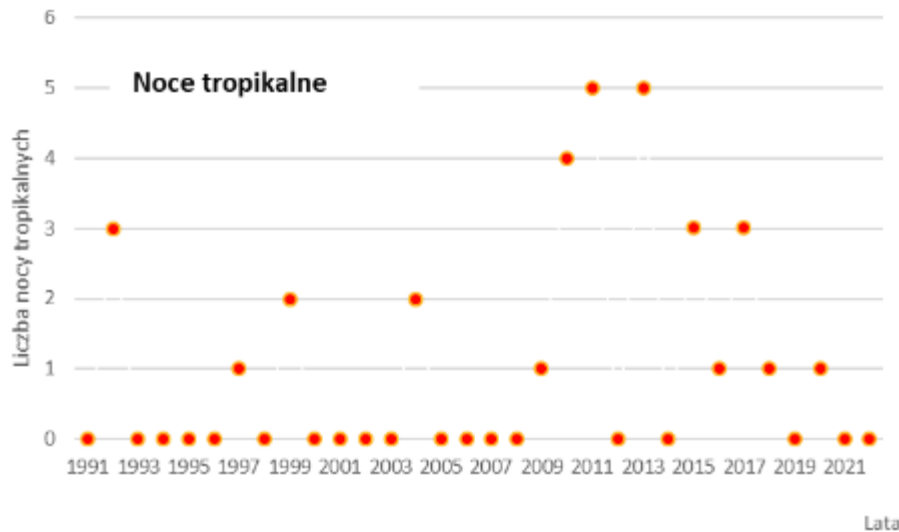
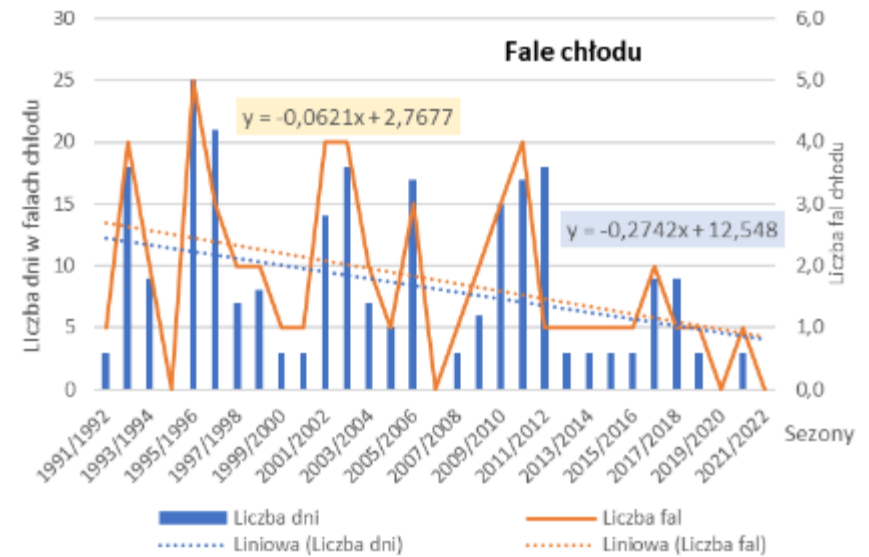
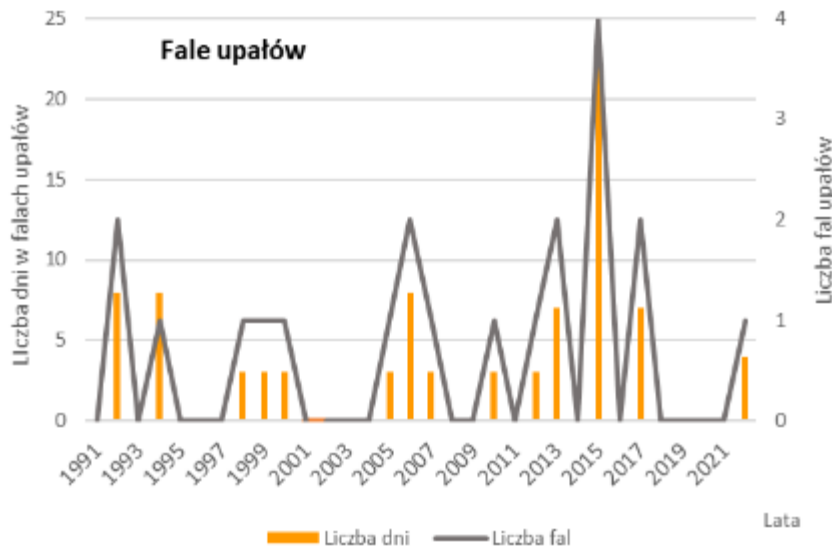
Srednia roczna liczba dni upalnych (Tmax od 30,1°C)

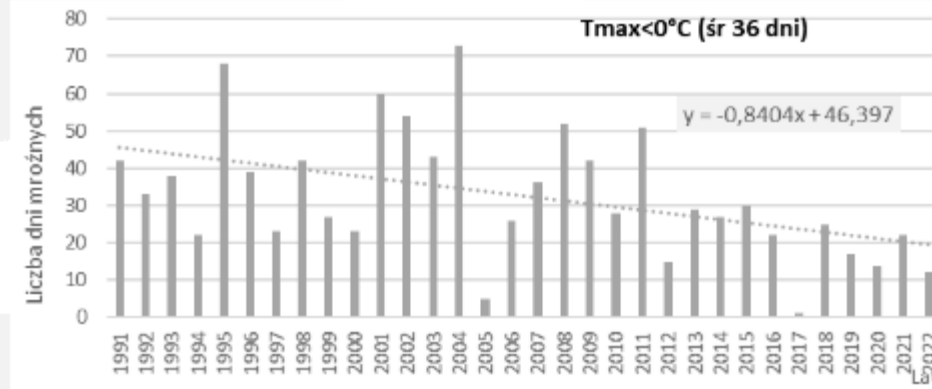
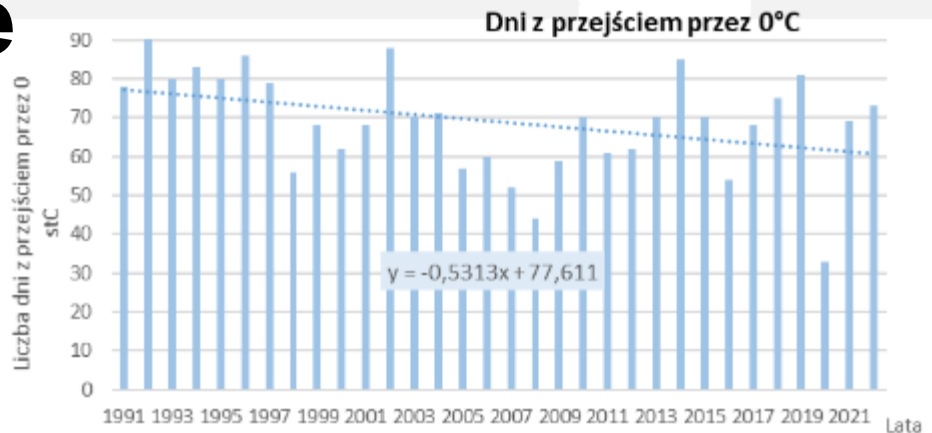
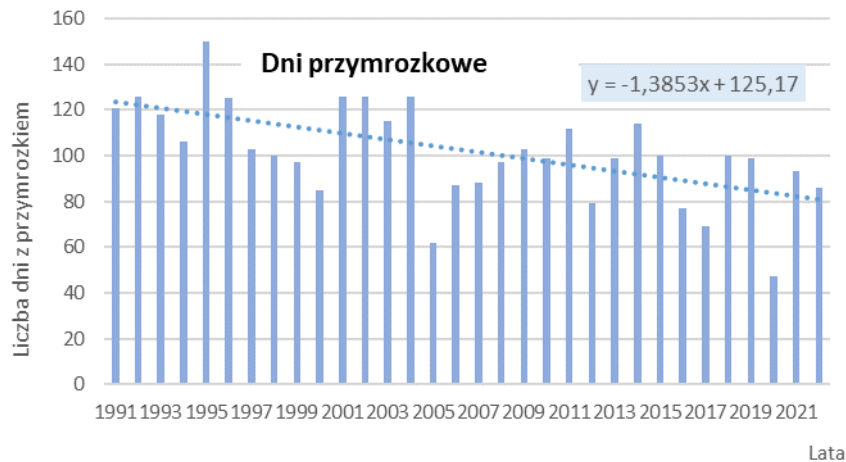
Lata

Lata

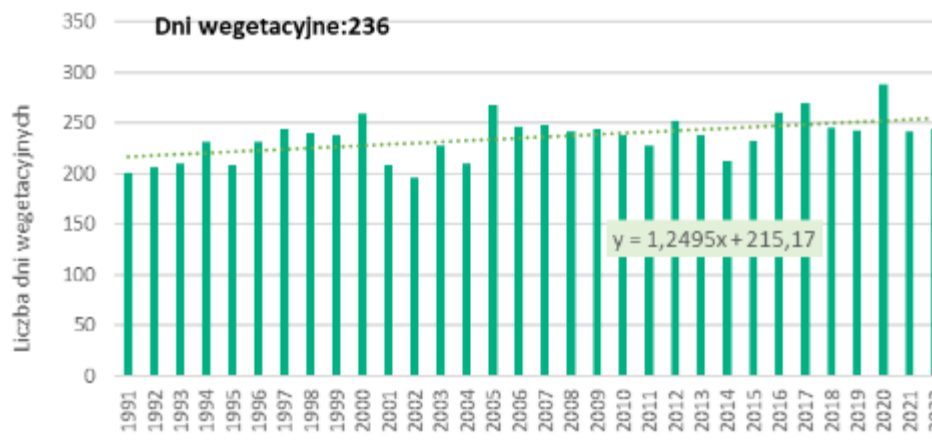
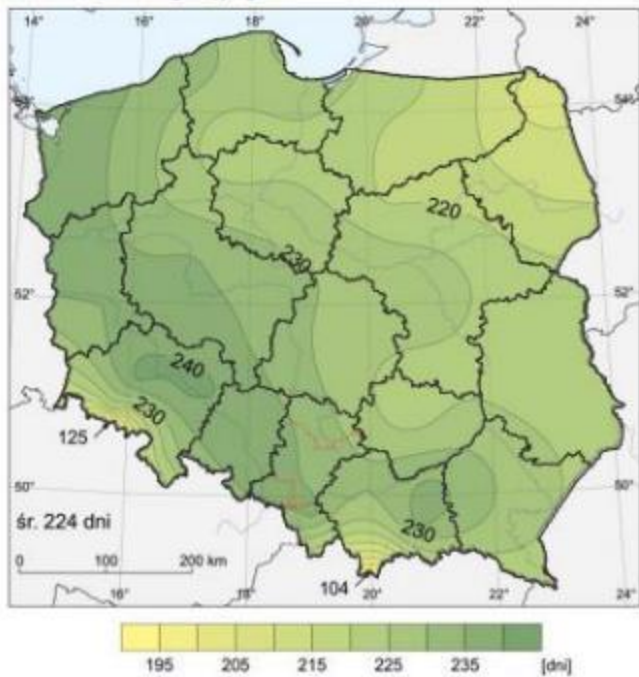
Warunki termiczne

Warunki termiczne

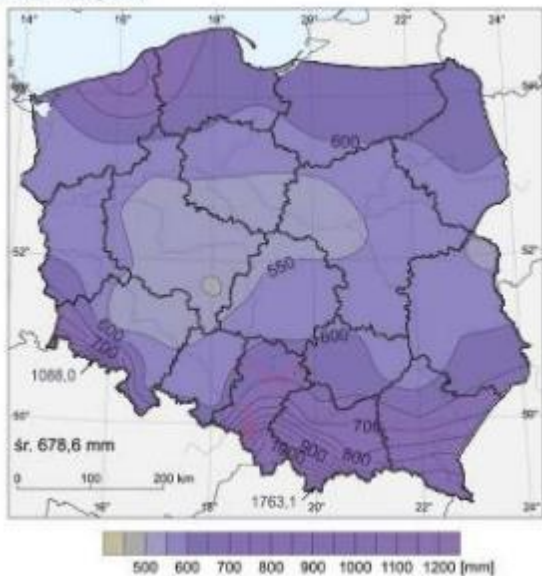

Sredni czas trwania okresu wegetacyjnego

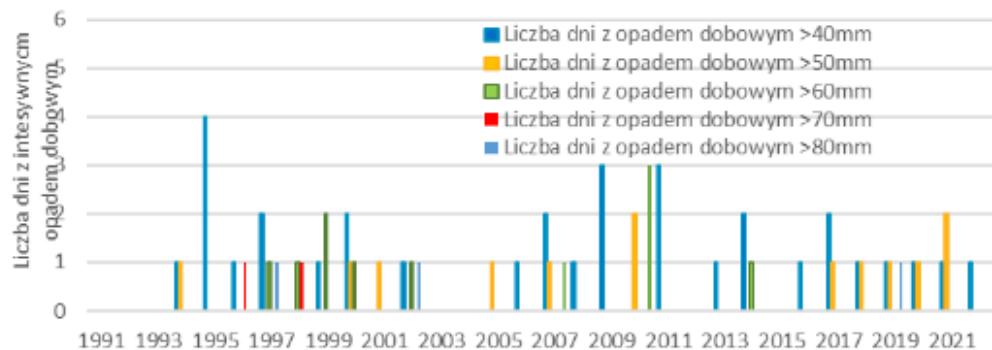
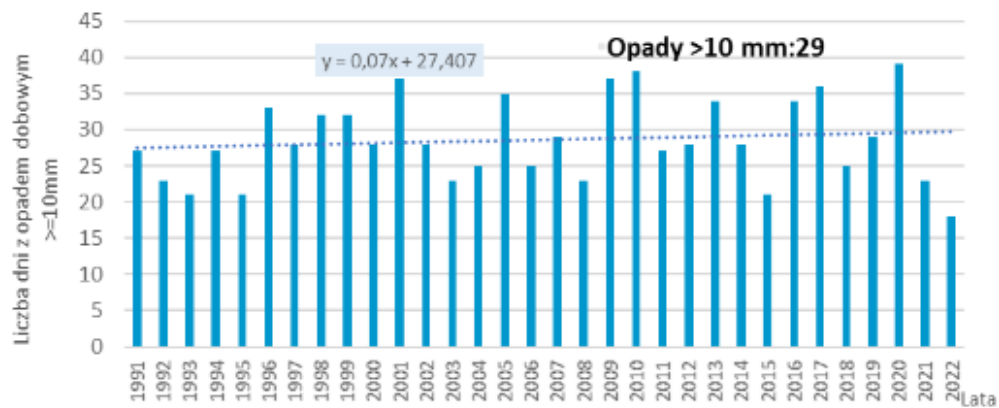
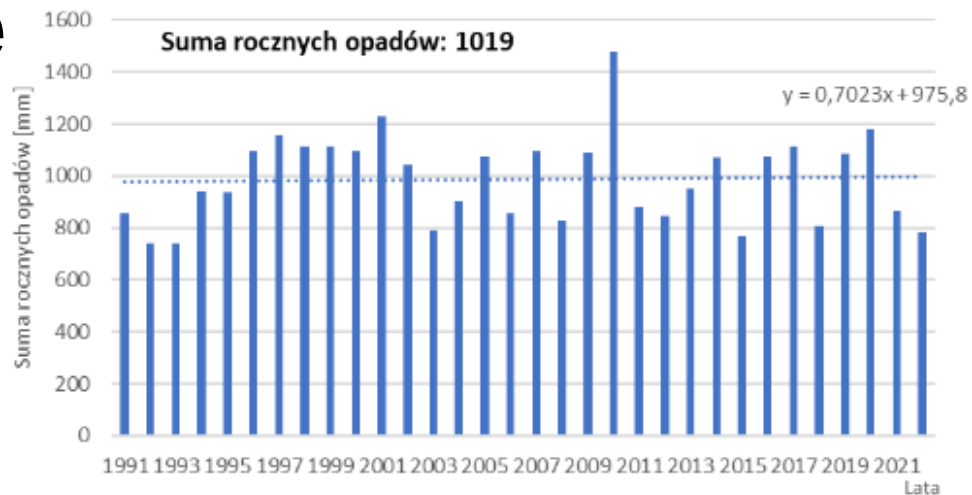
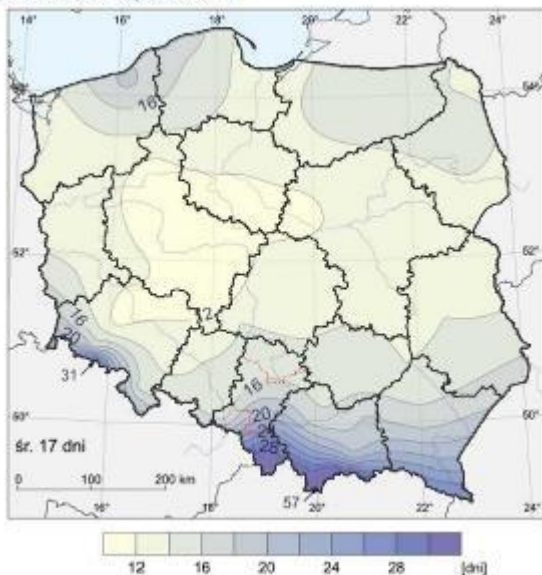

Warunki pluwialne

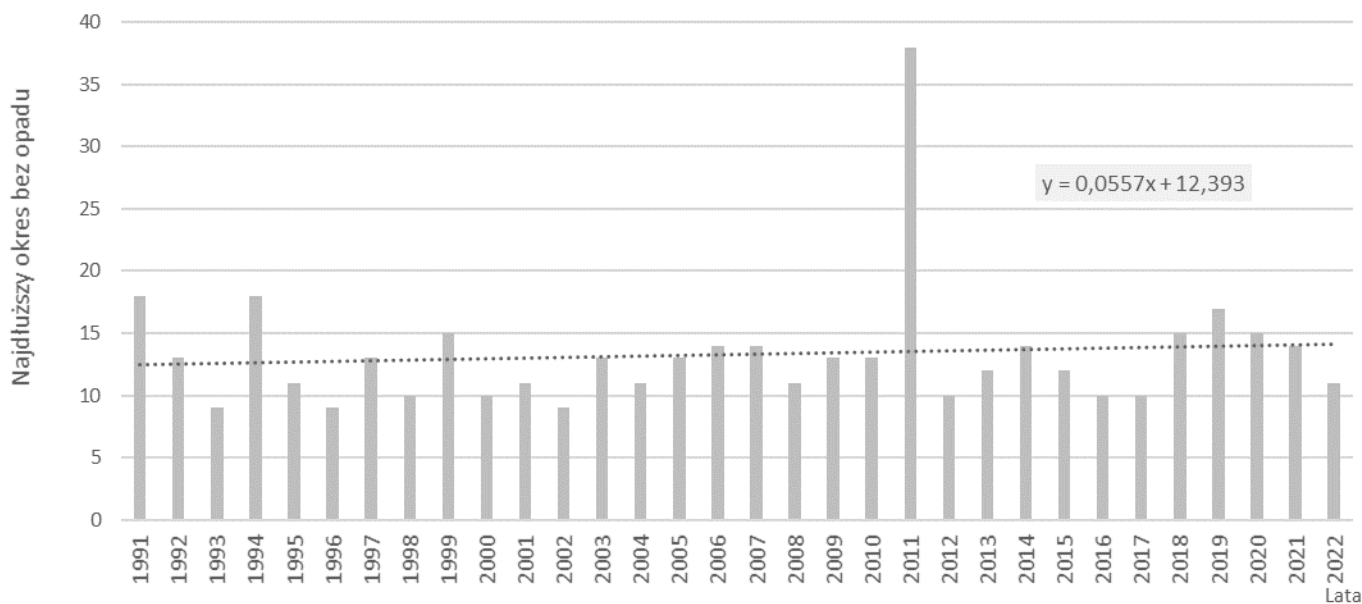
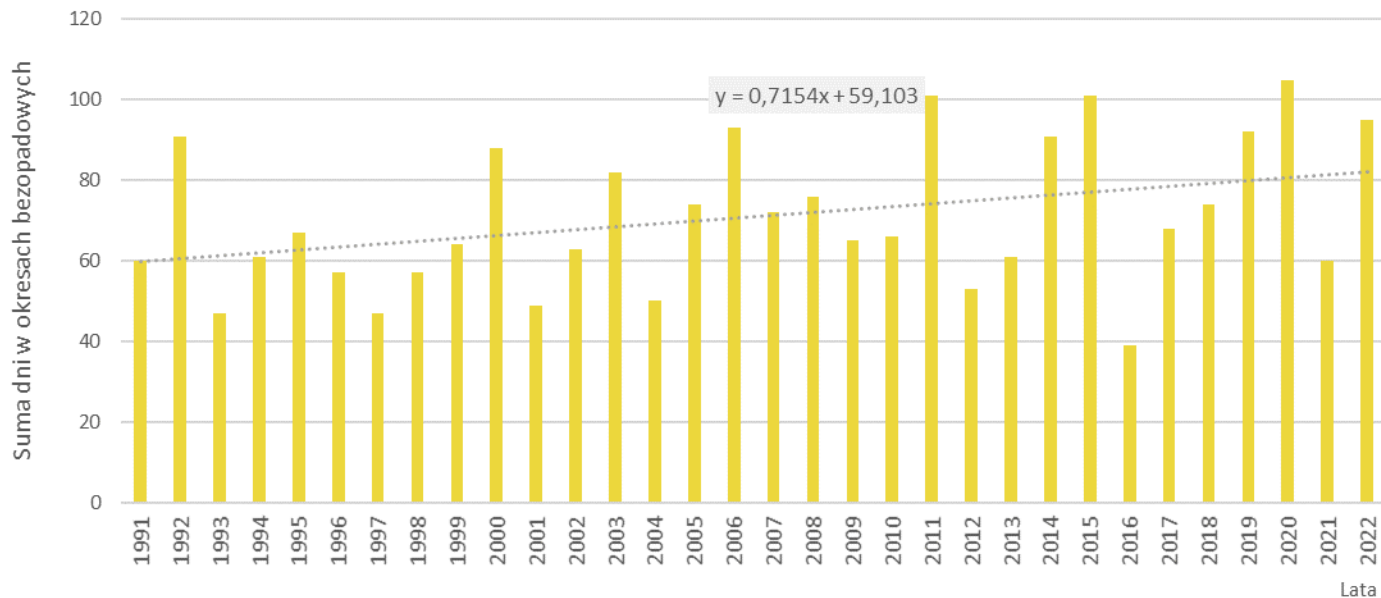
Srednia roczna suma opadów

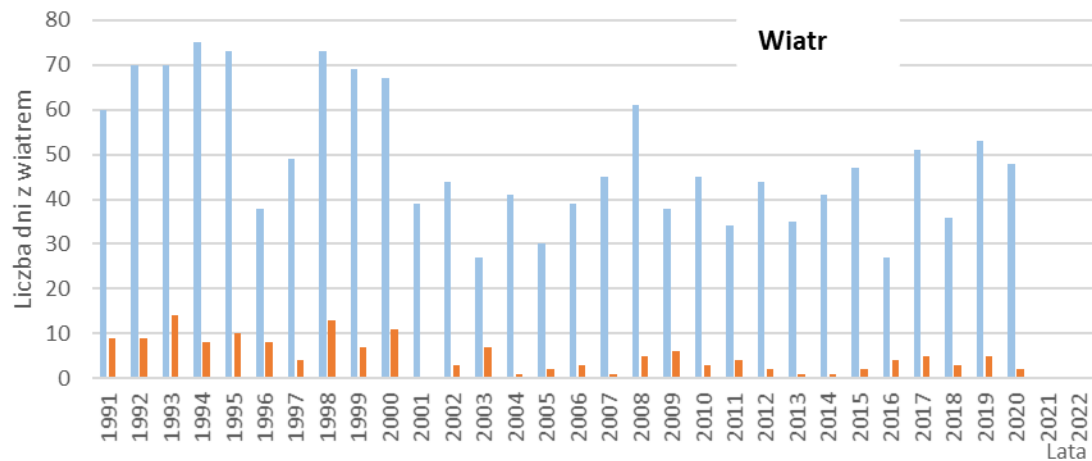
Srednia roczna liczba dni z opadem >10 mm

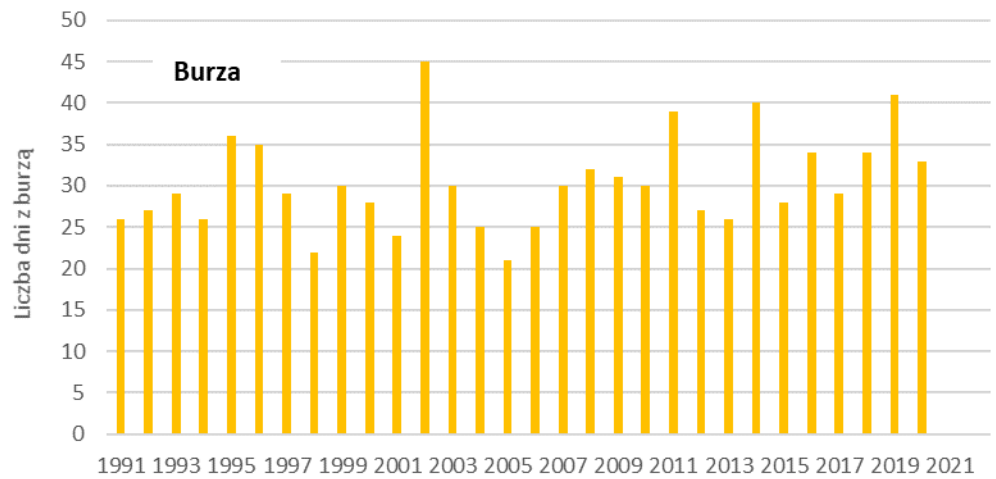
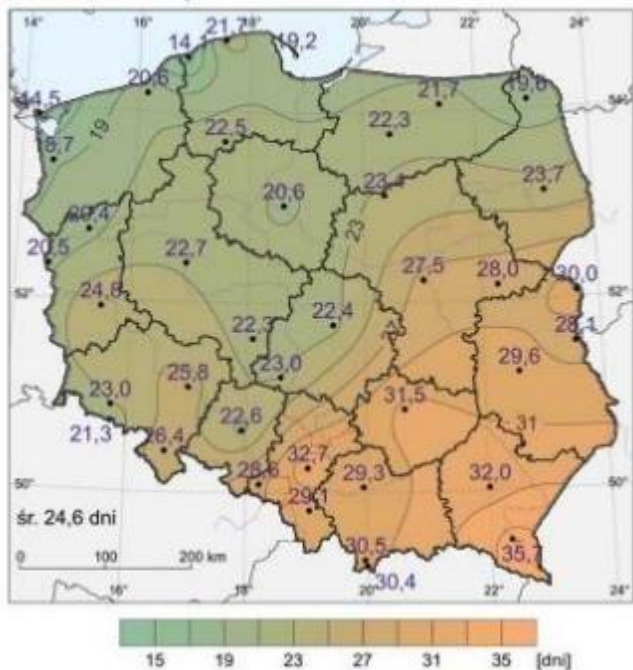
Warunki pluwialne: okresy bez opadu

Warunki anemometryczne

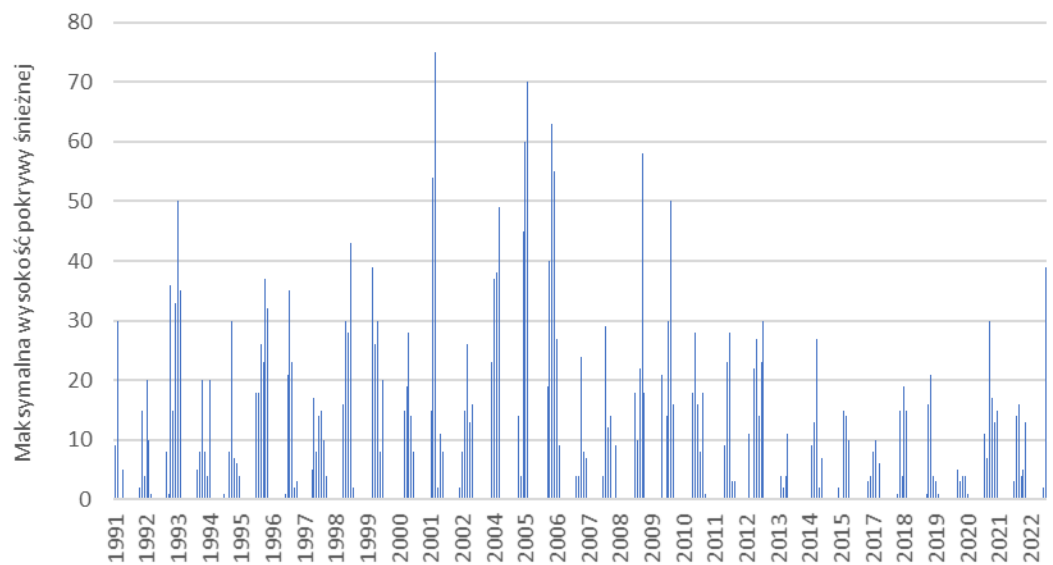
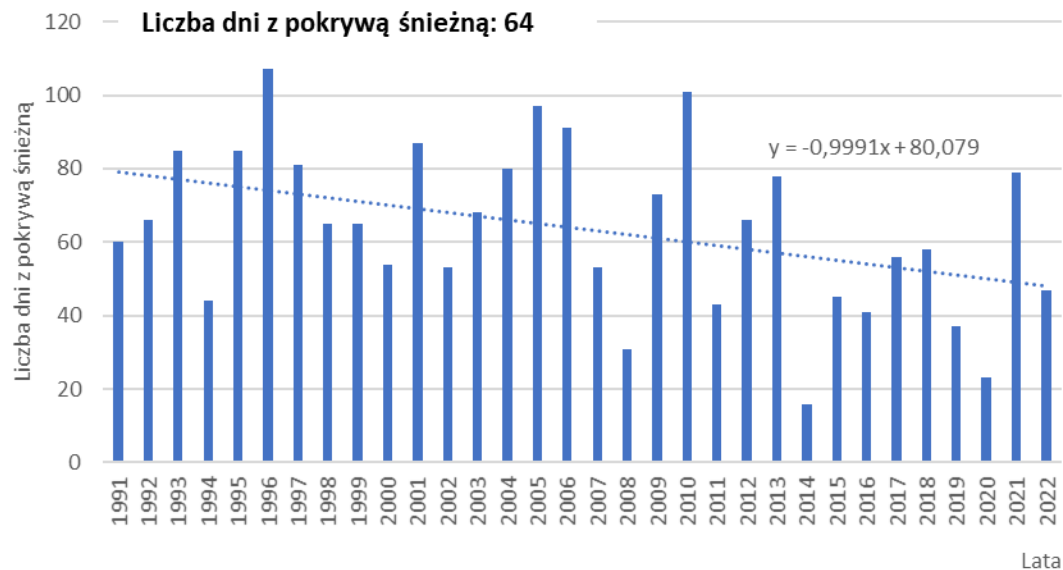
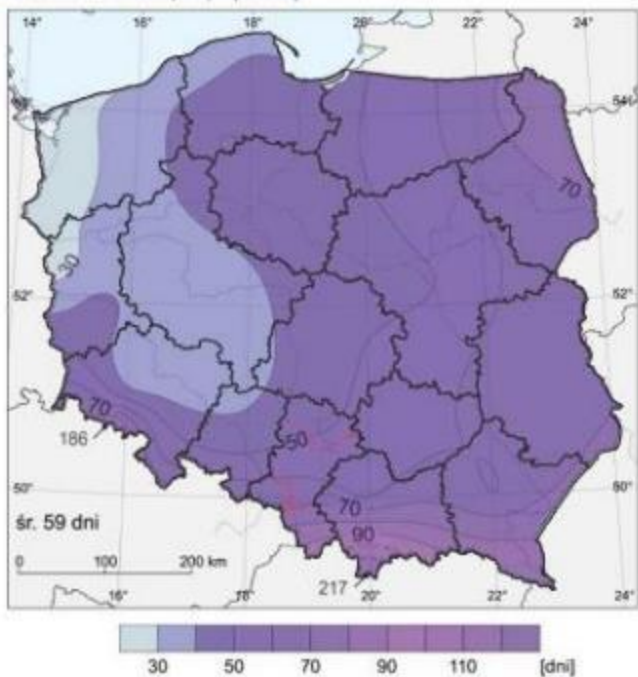

Srednia roczna liczba dni z burzą

Pokrywa śnieżna

Srednia sezonowa liczba dni z pokrywą śnieżną

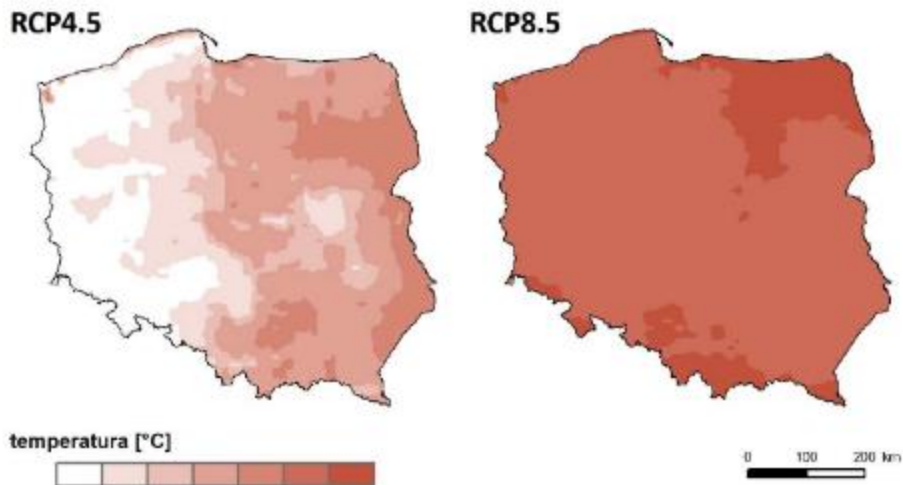
Scenariusze zmian klimatu

Przyszłe zmiany klimatu przedstawione w dwóch scenariuszach rozwoju

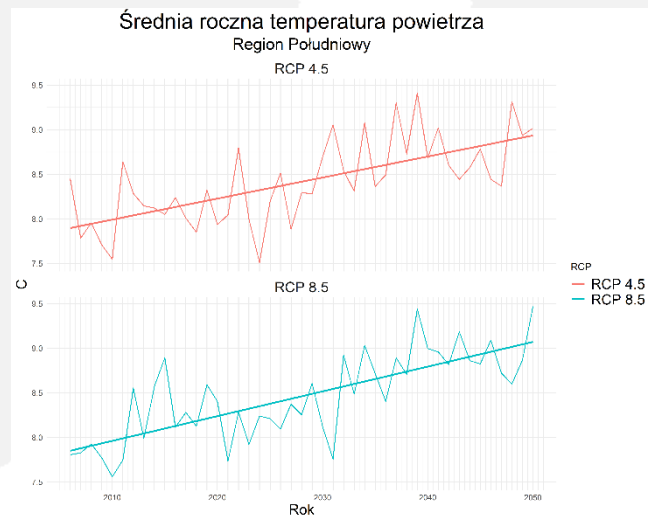
- RCP4.5 – scenariusz umiarkowany, zakłada dalszy wzrost stężeń CO₂ odpowiednio do 540 ppm w roku 2100 oraz osiągnięcie wymuszenia radiacyjnego na poziomie 4.5 W/m²
- RCP8.5 - scenariusz ekstrapolacyjny, odpowiada wzrostowi stężeń CO₂ do 940 ppm w roku 2100 i ciągły wzrost wymuszenia radiacyjnego do poziomu 8.5 W/m²

„Baza Wiedzy o zmianach klimatu i adaptacji do ich skutków oraz kanałów jej upowszechniania w kontekście zwiększenia odporności gospodarki, środowiska i społeczeństwa na zmiany klimatu oraz przeciwdziałania i minimalizowania skutków nadzwyczajnych zagrożeń”

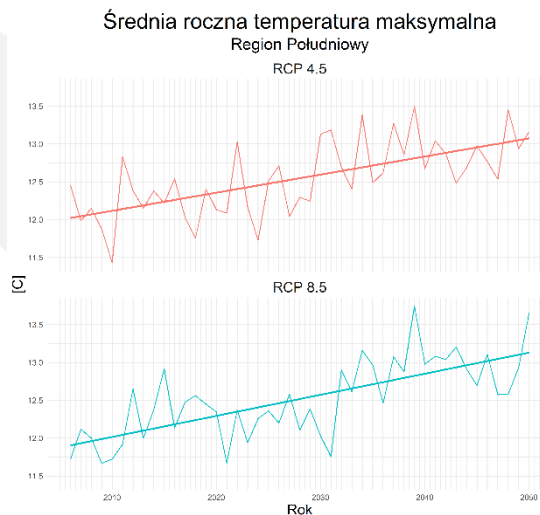
Warunki termiczne

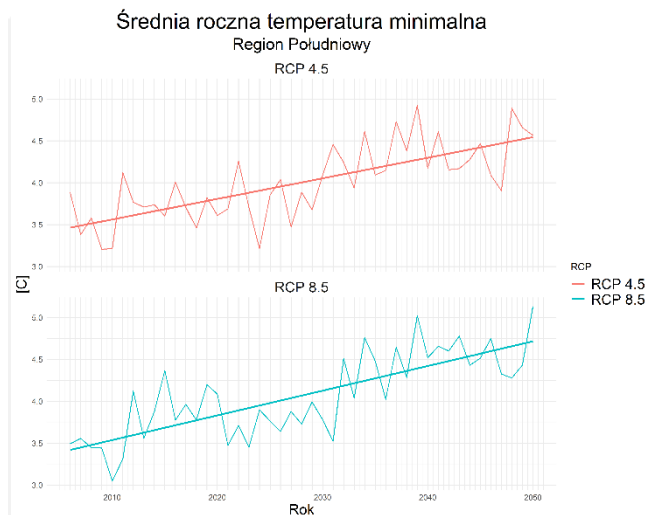
Różnica temperatury średniej rocznej między dziesięcioleciem 2051-2060 a 2011-2020

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	8	0.02
RCP 8.5	8	0.03

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	10	0.02
RCP 8.5	10	0.03

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	3	0.02
RCP 8.5	3	0.03

Warunki termiczne

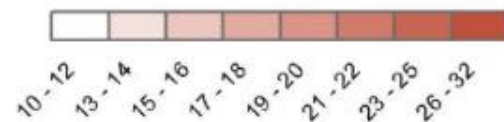
RCP4.5

RCP8.5

liczba dni

0 100 200 km

Różnica długości okresu wegetacyjnego między dziesięcioleciem 2051-2060 a 2011-2020

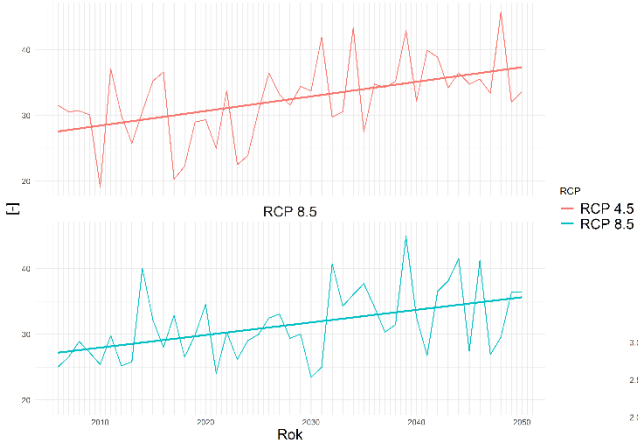
Liczba dni wegetacyjnych z temperaturą > 5°C
Region Południowy
RCP 4.5

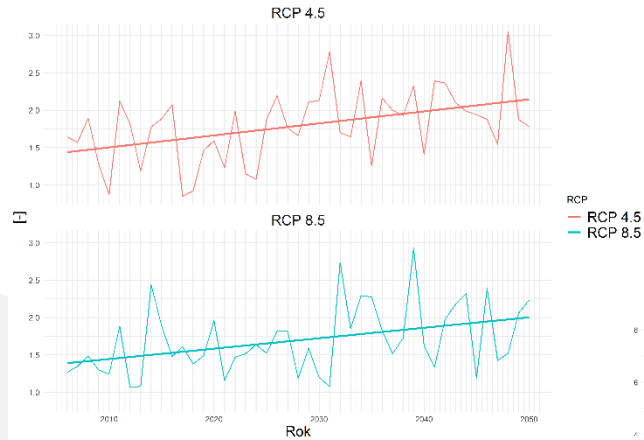
RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	200	0.3
RCP 8.5	200	0.4

Warunki termiczne

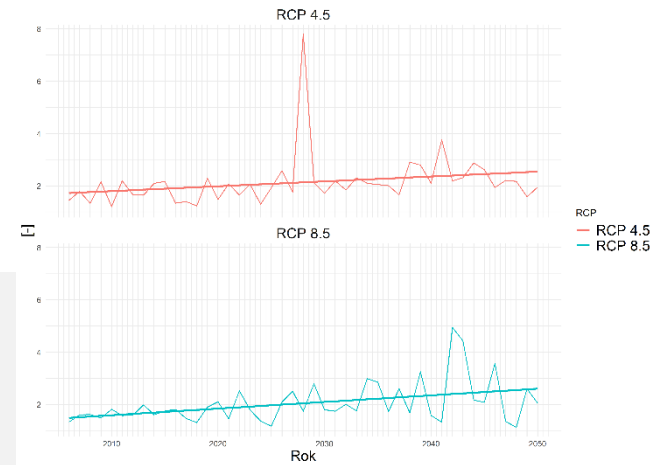
Liczba dni gorących
Region Południowy
RCP 4.5

Liczba pięciodniowych okresów z temperaturą maksymalną powyżej 25°C
Region Południowy

Liczba nocy tropikalnych
Region Południowy

Warunki termiczne

Różnica liczby dni upalnych między dziesięcioleciem 2051-2060 a 2011-2020

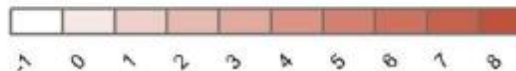
RCP4.5

RCP8.5

liczba dni

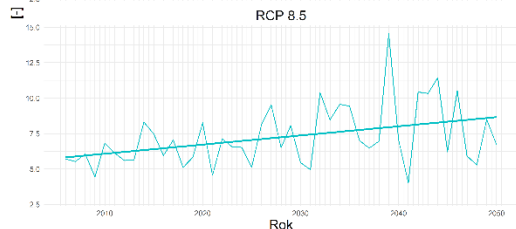

0 100 200 km

Liczba dni upalnych
Region Południowy
RCP 4.5

RCP 8.5

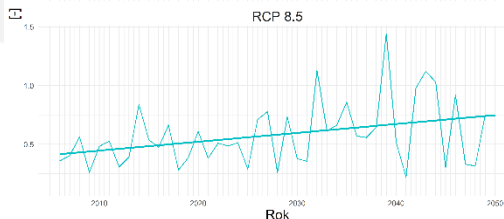

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	6	0.06
RCP 8.5	6	0.06

Liczba trzydniowych okresów z temperaturą maksymalną powyżej 30°C
Region Południowy
RCP 4.5

RCP 8.5

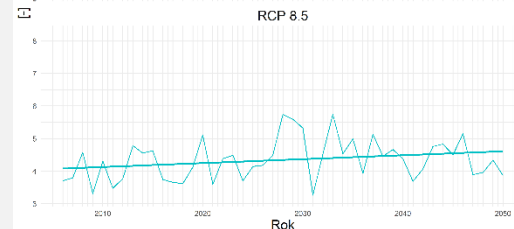

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	0.4	0.008
RCP 8.5	0.4	0.008

Średnia długość trwania fal upałów
Region Południowy
RCP 4.5

RCP 8.5

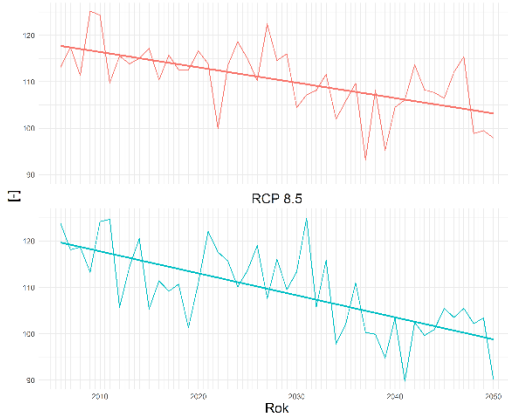

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	4	0.002
RCP 8.5	4	0.010

Warunki termiczne

Liczba dni przymrozkowych
Region Południowy

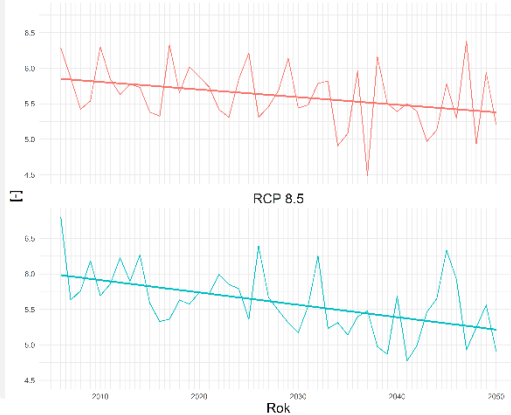
RCP 4.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	100	-0.3
RCP 8.5	100	-0.5

Liczba okresów przymrozkowych
Region Południowy

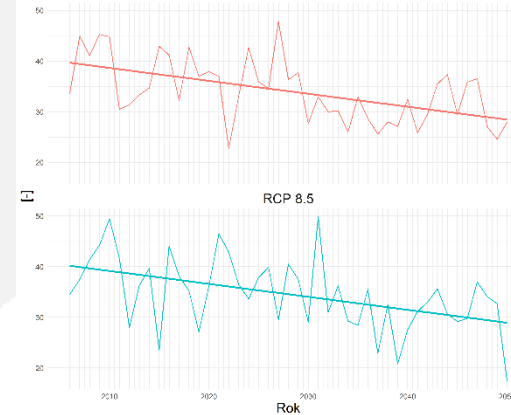
RCP 4.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	6	-0.01
RCP 8.5	6	-0.02

Liczba dni mroźnych
Region Południowy

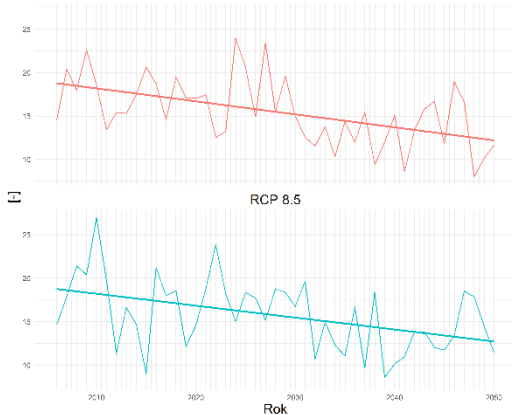
RCP 4.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	40	-0.3
RCP 8.5	40	-0.3

Liczba dni bardzo mroźnych
Region Południowy

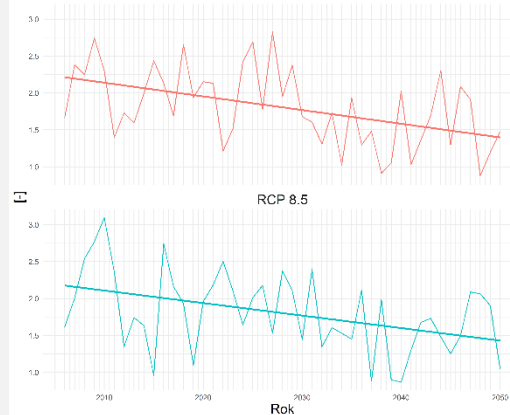
RCP 4.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	20	-0.1
RCP 8.5	20	-0.1

Liczba fal chłodu
Region Południowy

RCP 4.5

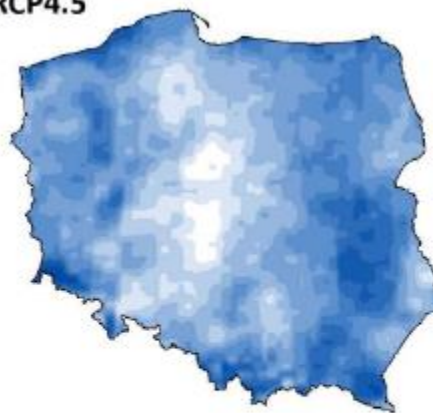

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	2	-0.02
RCP 8.5	2	-0.02

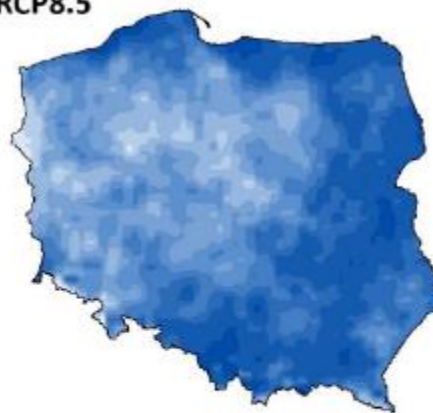
Warunki pluwialne

Różnica rocznej sumy opadów między dziesięcioleciem 2051-2060 a 2011-2020

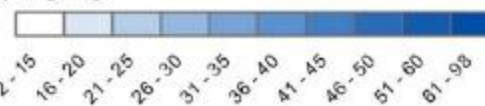
RCP4.5

RCP8.5

opad [mm]

0 100 200 km

Suma roczna opadu
Region Południowy
RCP 4.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	1000	0.2
RCP 8.5	1000	2.0

Liczba dni z opadem
Region Południowy
RCP 4.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	200	-0.04
RCP 8.5	200	0.10

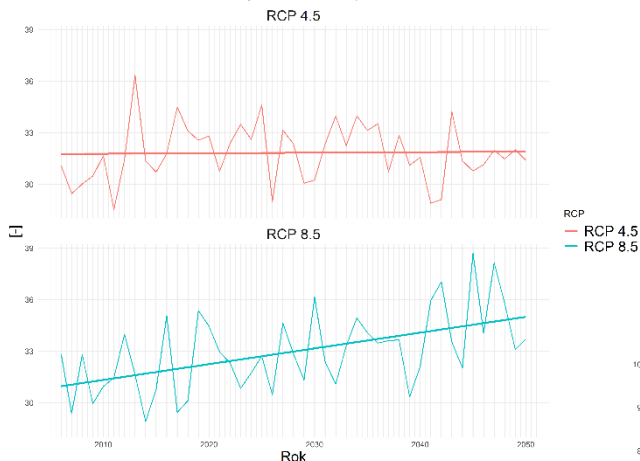
Liczba dni z opadem przy temperaturze od -5°C do 2,5°C
Region Południowy
RCP 4.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	30	-0.09
RCP 8.5	30	-0.07

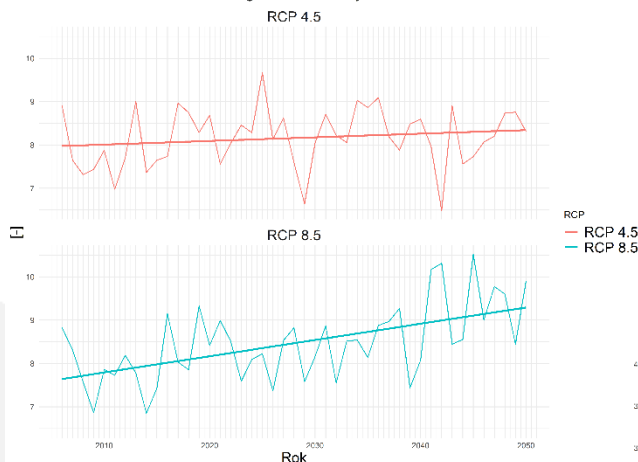
Warunki pluwialne

Liczba dni z opadem powyżej 10 mm
Region Południowy

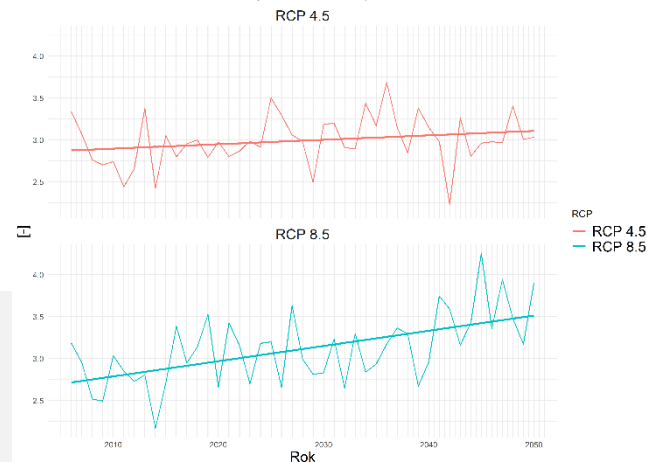
RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	30	0.003
RCP 8.5	30	0.080

Liczba dni z opadem powyżej 20 mm
Region Południowy

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	8	0.008
RCP 8.5	8	0.040

Liczba dni z opadem powyżej 30 mm
Region Południowy

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	3	0.005
RCP 8.5	3	0.020

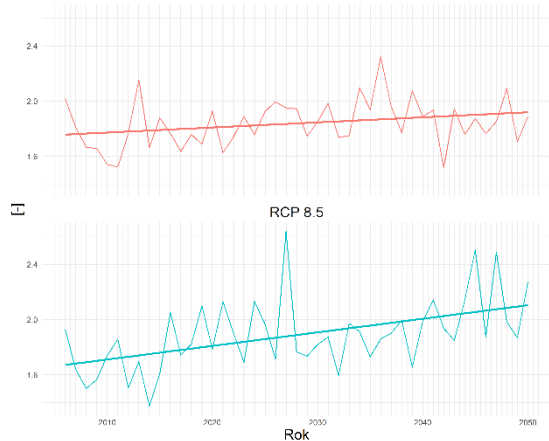

Warunki pluwialne

Liczba dni z opadem powyżej 40 mm

Region Południowy

RCP 4.5

RCP 8.5

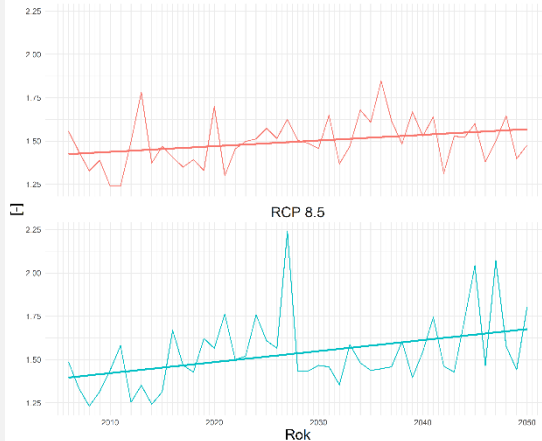
RCP
— RCP 4.5
— RCP 8.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	2	0.004
RCP 8.5	2	0.010

Liczba dni z opadem powyżej 50 mm

Region Południowy

RCP 4.5

RCP 8.5

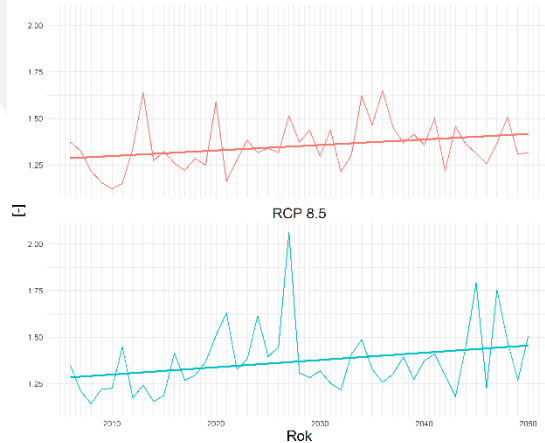
RCP
— RCP 4.5
— RCP 8.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	1	0.003
RCP 8.5	1	0.006

Liczba dni z opadem powyżej 60 mm

Region Południowy

RCP 4.5

RCP 8.5

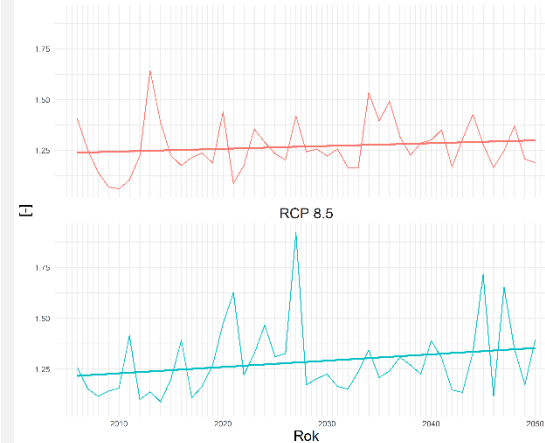
RCP
— RCP 4.5
— RCP 8.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	1	0.003
RCP 8.5	1	0.004

Liczba dni z opadem powyżej 70 mm

Region Południowy

RCP 4.5

RCP 8.5

RCP
— RCP 4.5
— RCP 8.5

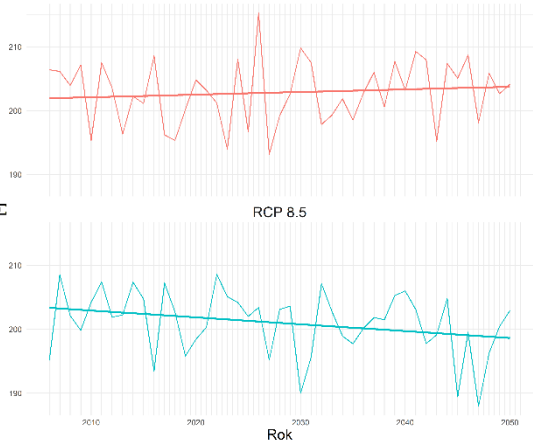
RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	1	0.001
RCP 8.5	1	0.003

Okresy bezopadowe

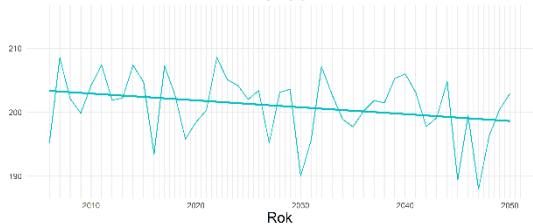
Liczba dni bez opadu

Region Południowy

RCP 4.5

RCP 8.5

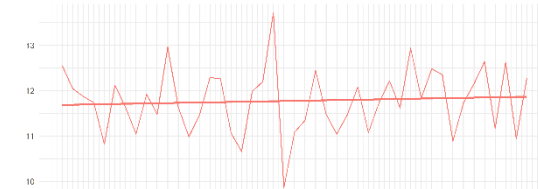

RCP
 — RCP 4.5
 — RCP 8.5

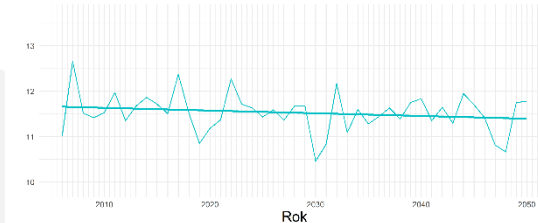
RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	200	0.04
RCP 8.5	200	-0.10

Liczba okresów bezopadowych, trwających conajmniej 5 dni
 Region Południowy

RCP 4.5

RCP 8.5

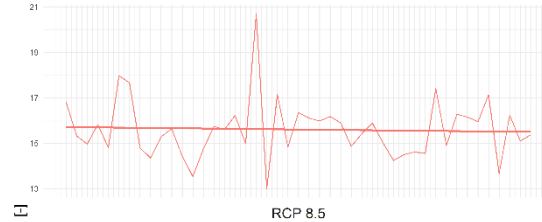
RCP
 — RCP 4.5
 — RCP 8.5

RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	10	0.004
RCP 8.5	10	-0.006

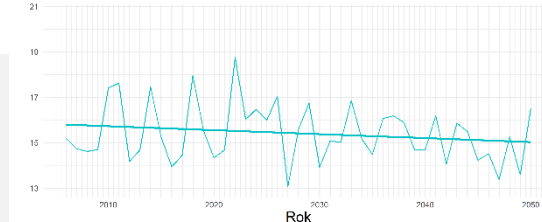
Najdłuższy okres bez opadu

Region Południowy

RCP 4.5

RCP 8.5

RCP
 — RCP 4.5
 — RCP 8.5

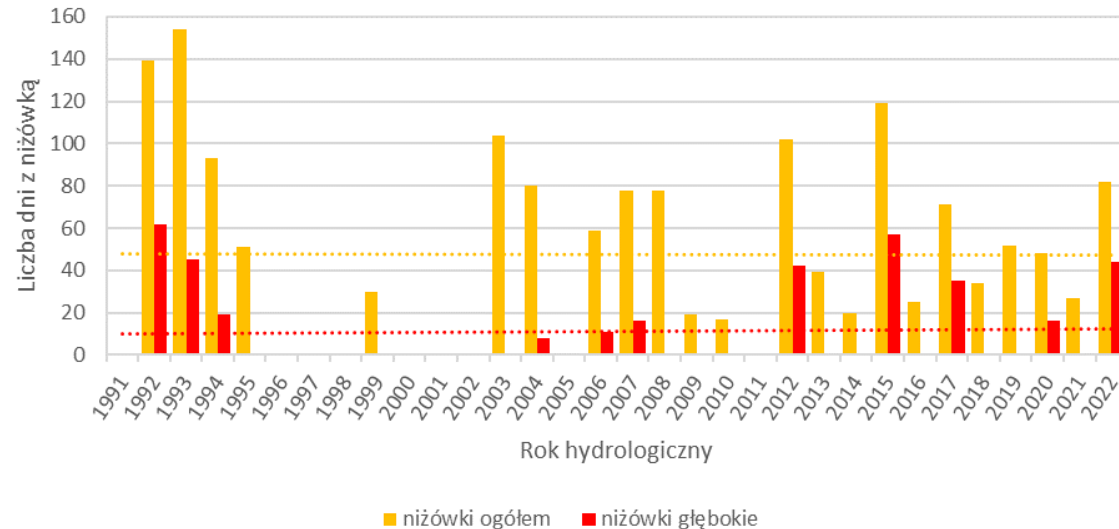
RCP	Intercept	Slope
RCP 4.5	20	-0.005
RCP 8.5	20	-0.020

Warunki hydrologiczne

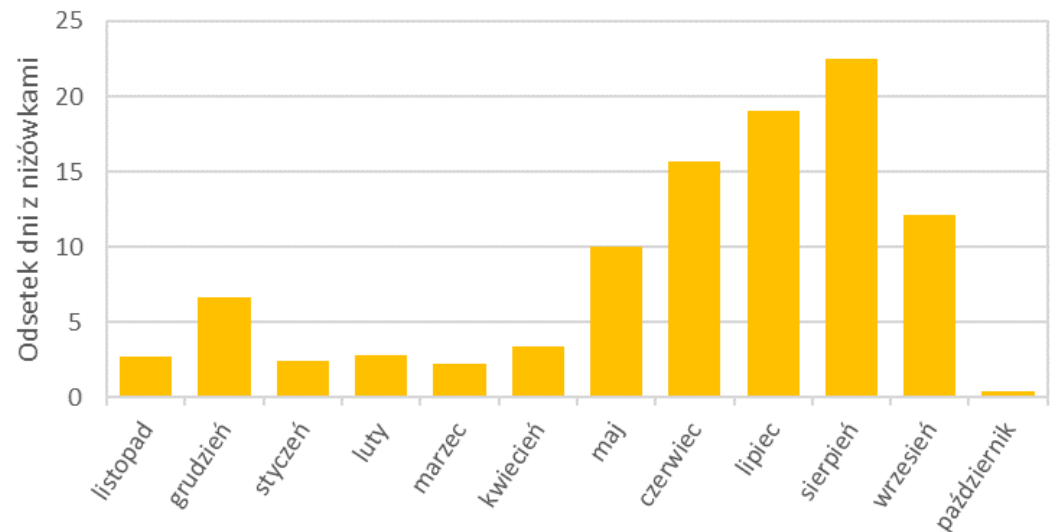
- Region zlokalizowany w dorzeczu Wisły
- Odwadniany przez Wisłę i jej dopływy
- Zmiany warunków hydrologicznych w okresie 1991-2022 przeanalizowano na podstawie danych ze stacji Jawiszowice, rzece Wiśle – stacja zlokalizowana poniżej Zbiornika Goczałkowickiego (praca zbiornika ma wpływ na analizowane wyniki)
- Brak wyraźnej tendencji zmian w przebiegu przepływów wysokich i niskich rocznych. Niewielka rosnąca tendencja przepływów średnich rocznych.

Warunki hydrologiczne - niżówki

- Stała liczba dni z niżówkami

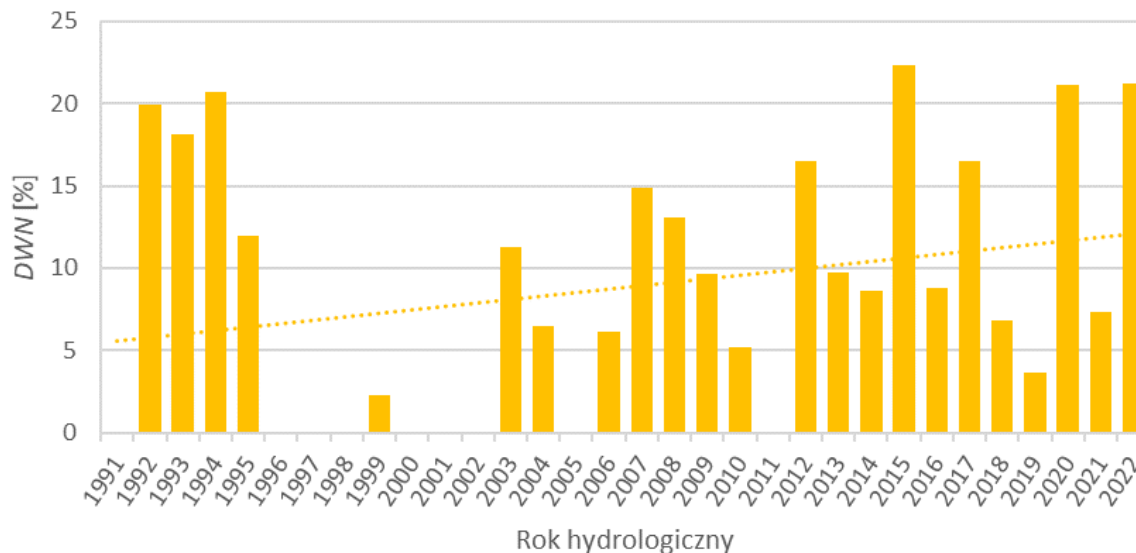

- Niżówki występują przede wszystkim w okresie wiosenno-letnim (typowym dla klimatu w Polsce)

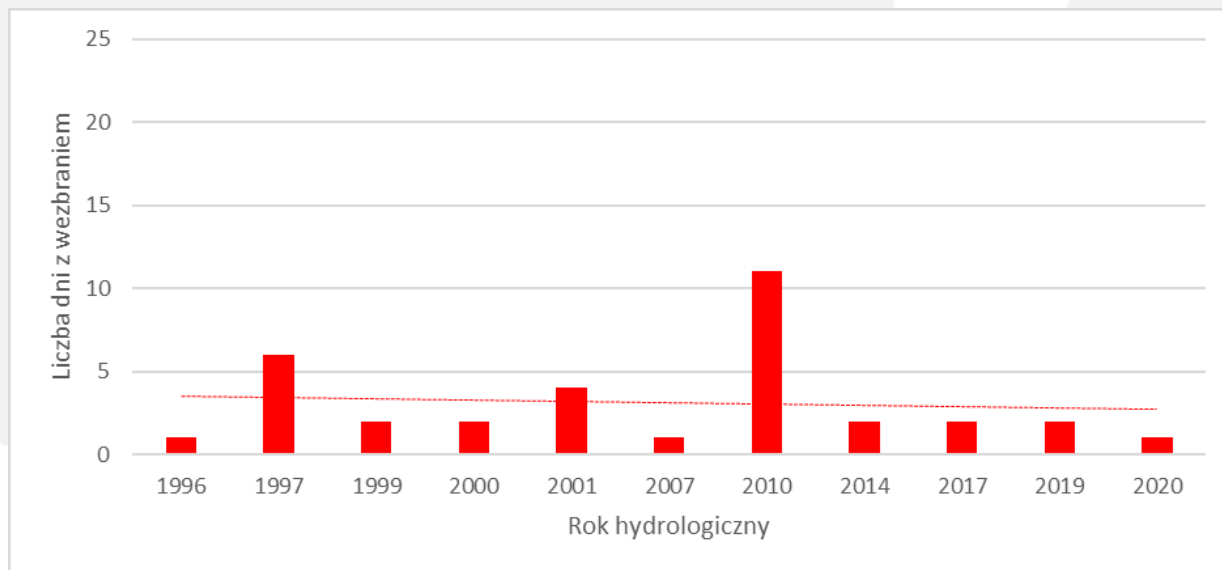
Warunki hydrologiczne - niżówki

- Rosnący deficyt względny odpływu niżówkowego – wskaźnik wskazujący na stopień zdrenowania zasobów wodnych zlewni pozostających w związku hydraulicznym z rzeką

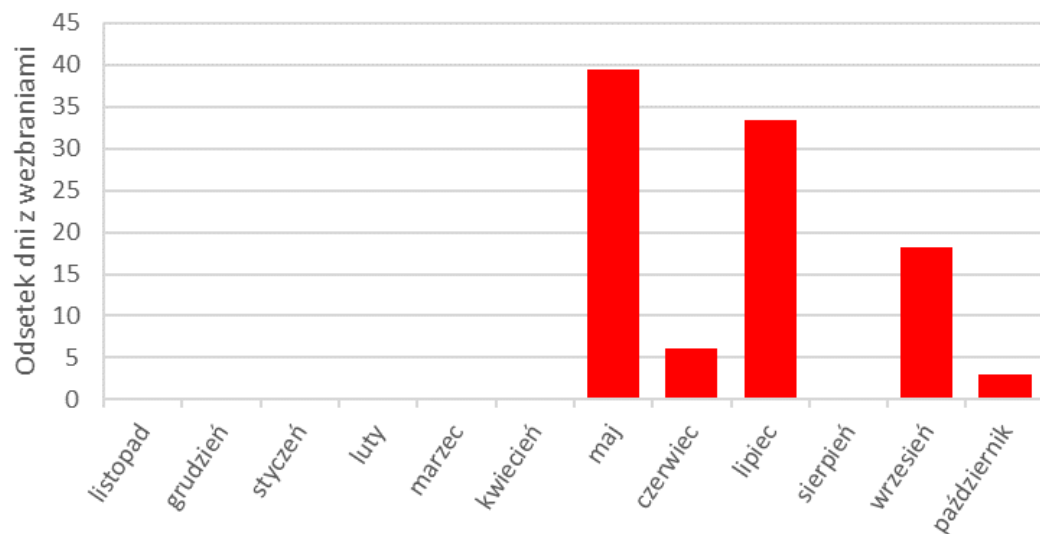

Warunki hydrologiczne - wezbrania

- Niewielka liczba dni z wezbraniem oraz malejąca tendencja objętości fal wezbraniowych

- Typowe wezbrania opadowe – charakterystyczne dla obszarów górskich

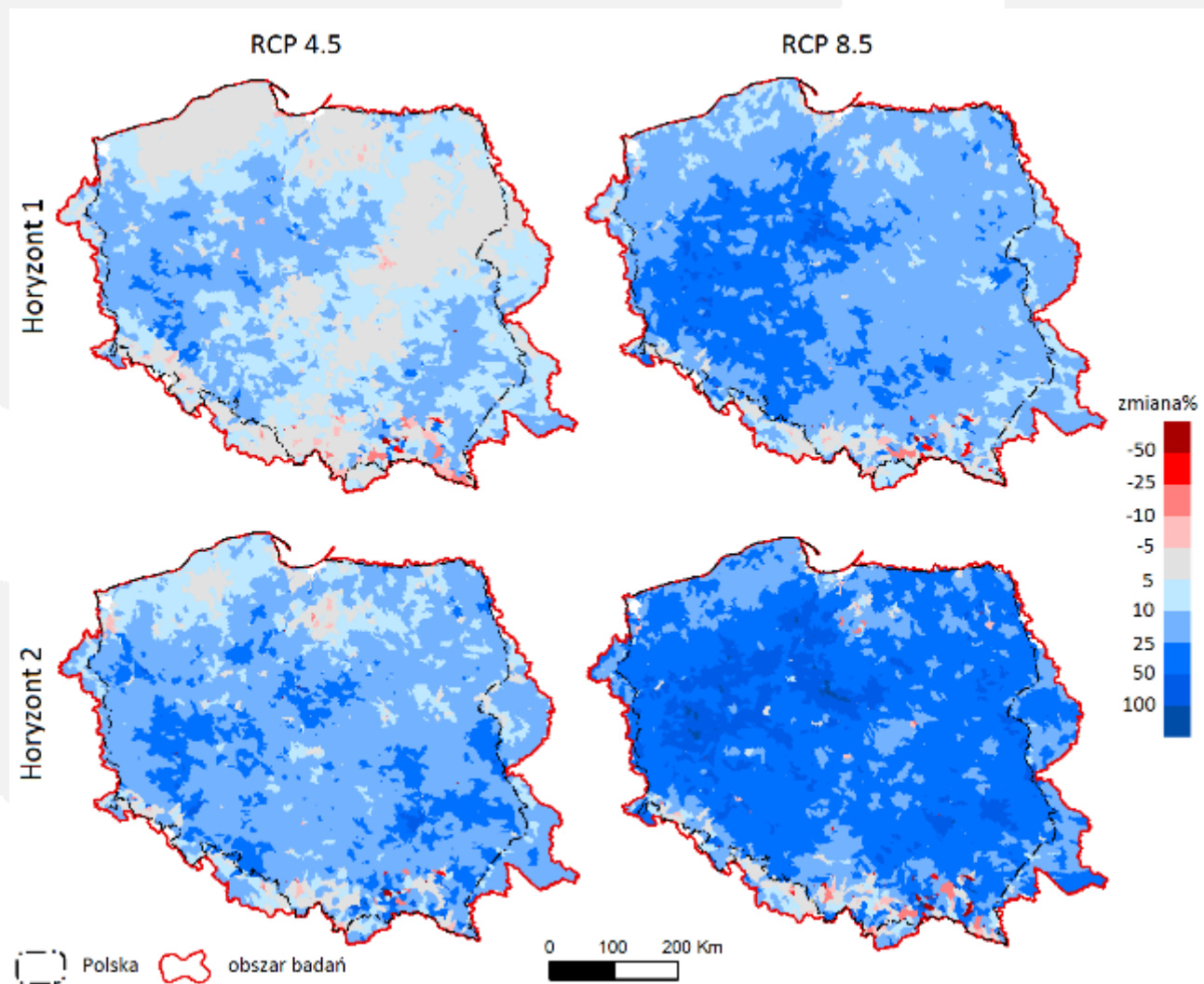
Warunki hydrologiczne - prognozy

Horyzont 0: 2006-2037

Horyzont 1: 2038-2068

Horyzont 2: 2069-2100

Zmiany mediany rocznych sum zasilania wód podziemnych pomiędzy Horyzontem 0 a 1 i 2 (Piniewski i in., 2021)

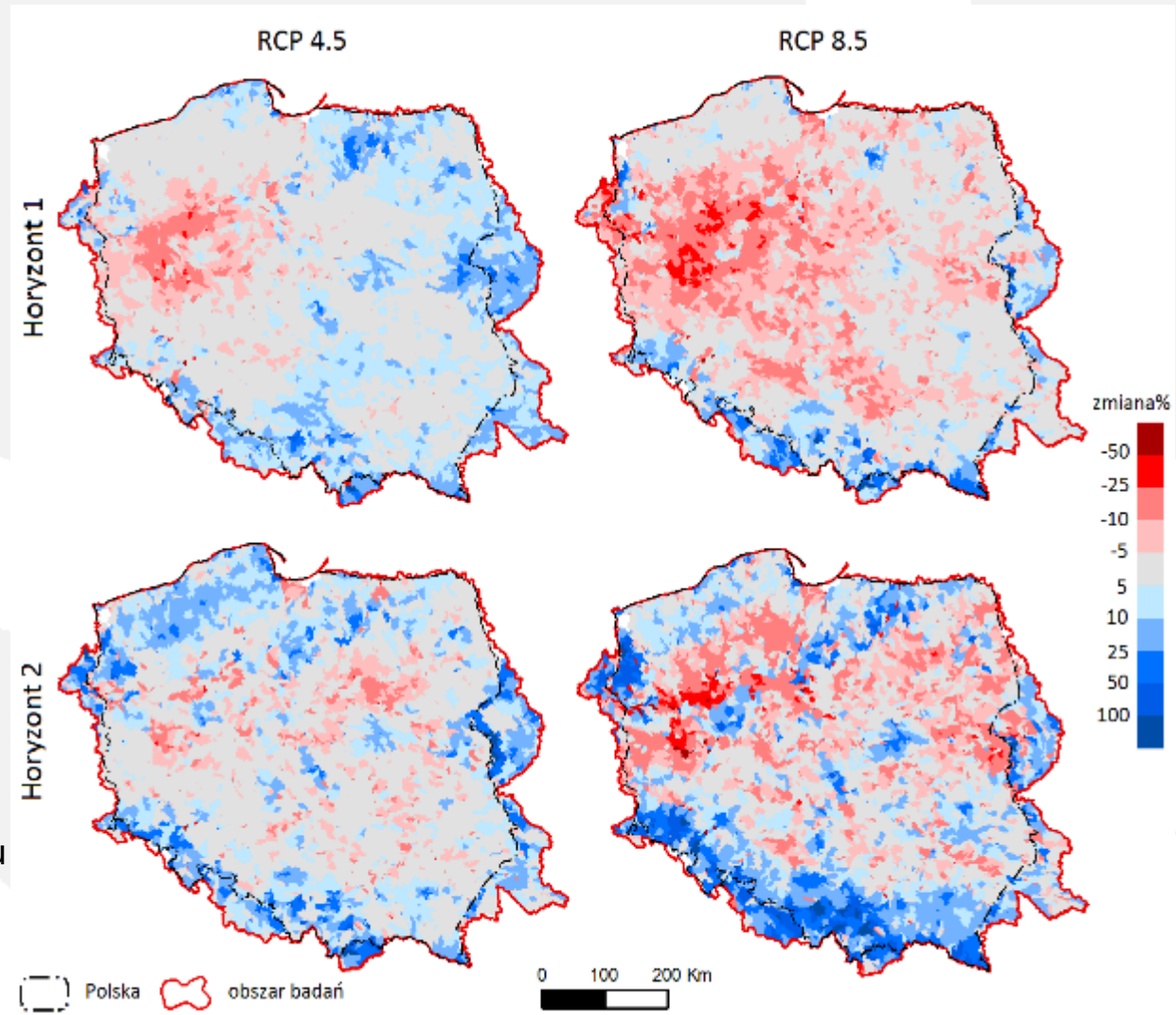
Warunki hydrologiczne - prognozy

Horyzont 0: 2006-2037

Horyzont 1: 2038-2068

Horyzont 2: 2069-2100

Zmiany mediany rocznych wielkości wskaźnika niedoboru wody w glebie pomiędzy Horyzontem 0 a 1 i 2 (Piniewski i in., 2021)

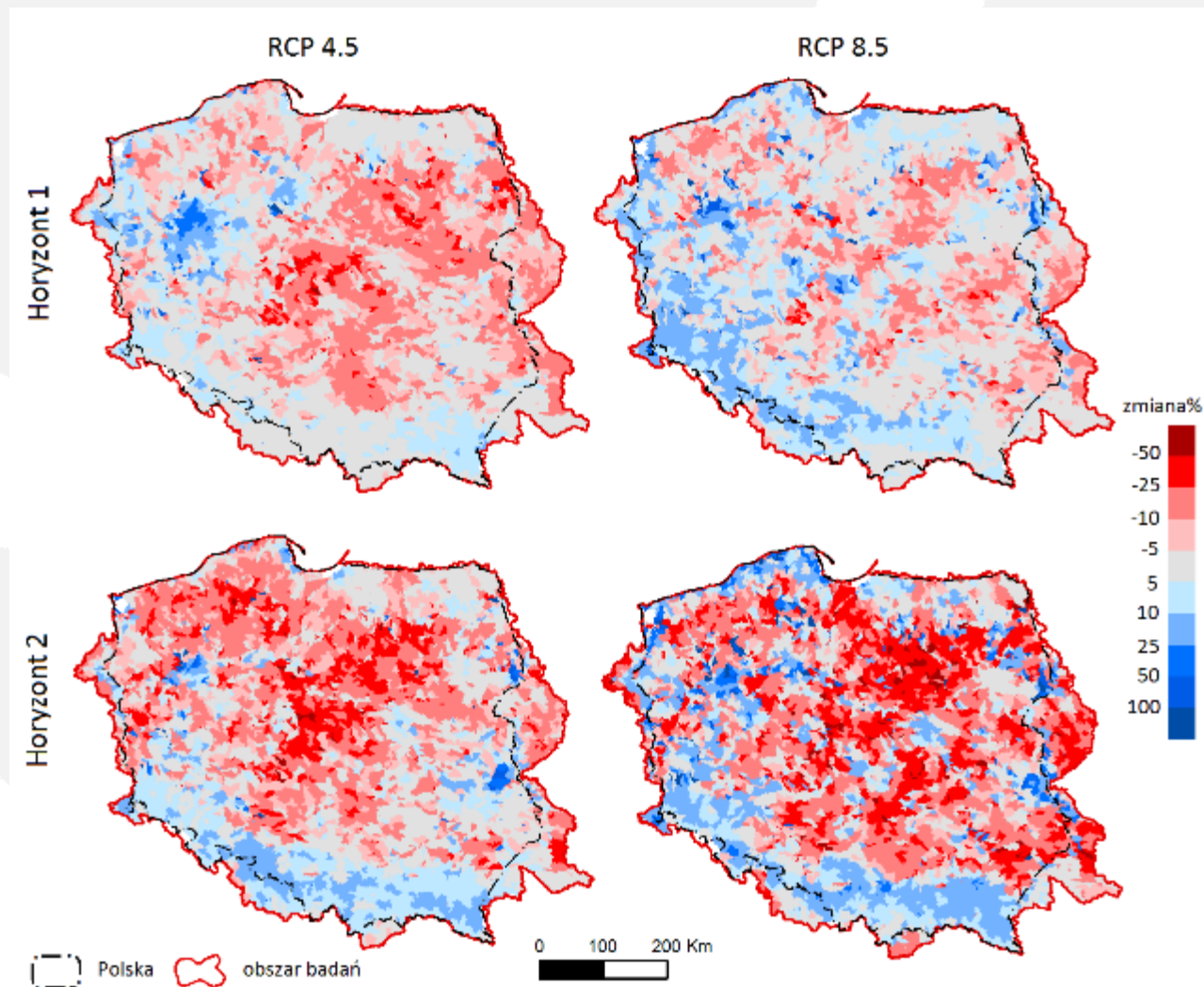
Warunki hydrologiczne - prognozy

Horyzont 0: 2006-2037

Horyzont 1: 2038-2068

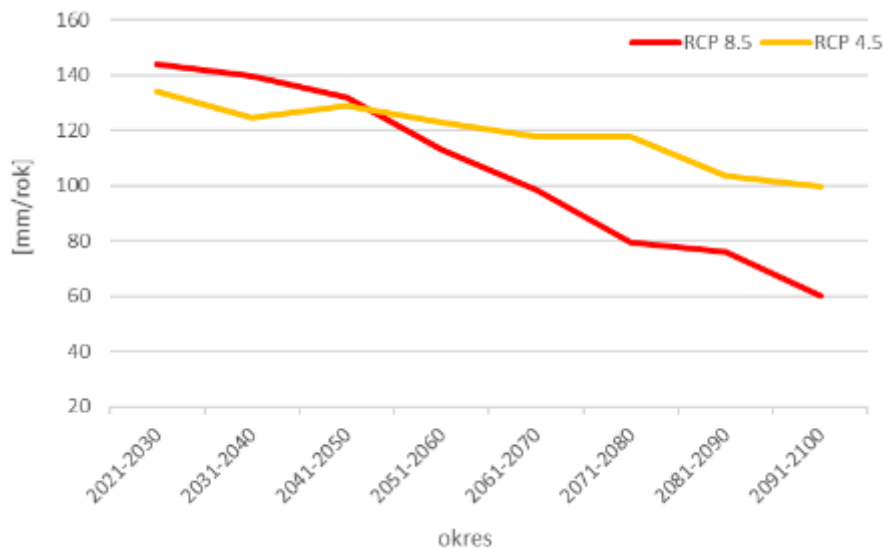
Horyzont 2: 2069-2100

Zmiany mediany rocznych
sum spływu
powierzchniowego pomiędzy
Horyzontem 0 a 1 i 2
(Piniewski i in., 2021)

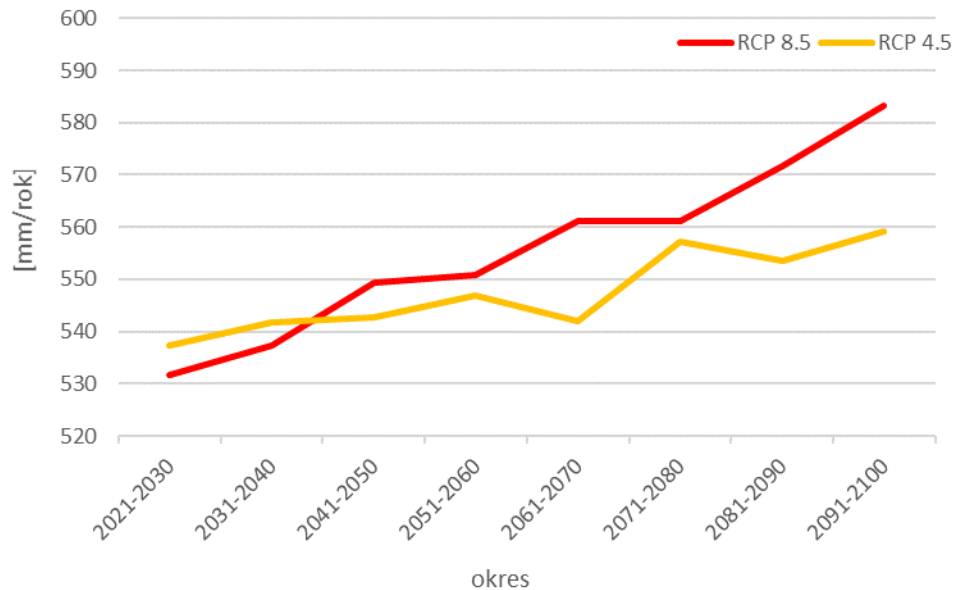
Warunki hydrologiczne - prognozy

- Prognozy dla powiatów i subregionów wchodzących w skład województwa śląskiego przygotowane zostały na podstawie wyników modelu matematycznego opracowanego w ramach projektu Klimada 2.0 – model opracowany dla całego kraju – wyniki dla stosunkowo małych obszarów mogą być traktowane jedynie jako szacunki
- Niewielki wzrost sum rocznych opadów
- Dłuższe okresy bezopadowe
- Skrócenie czasu występowania i grubości pokrywy śnieżnej

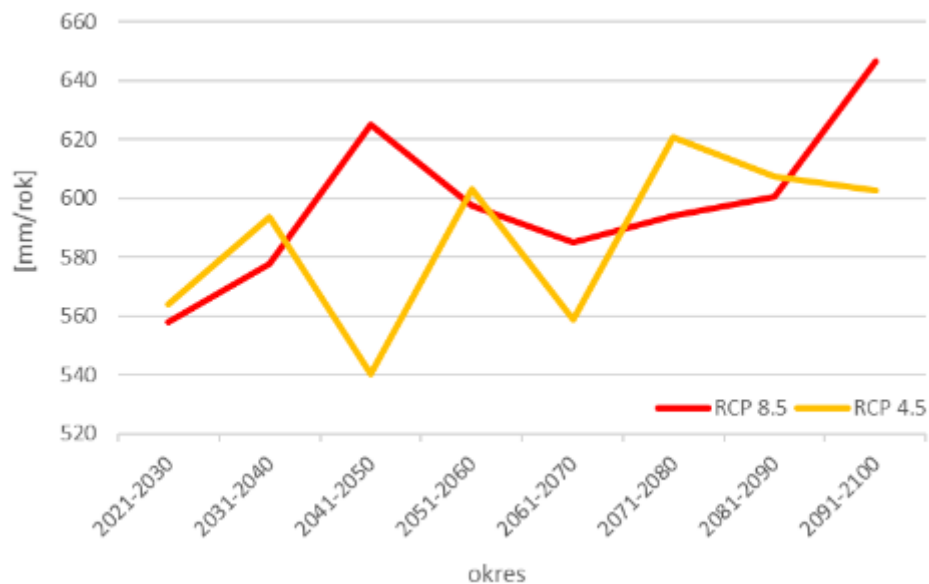
Warunki hydrologiczne - prognozy

- Wzrost intensywności ewapotranspiracji niwelujący korzyści wynikające z wyższych sum opadów atmosferycznych

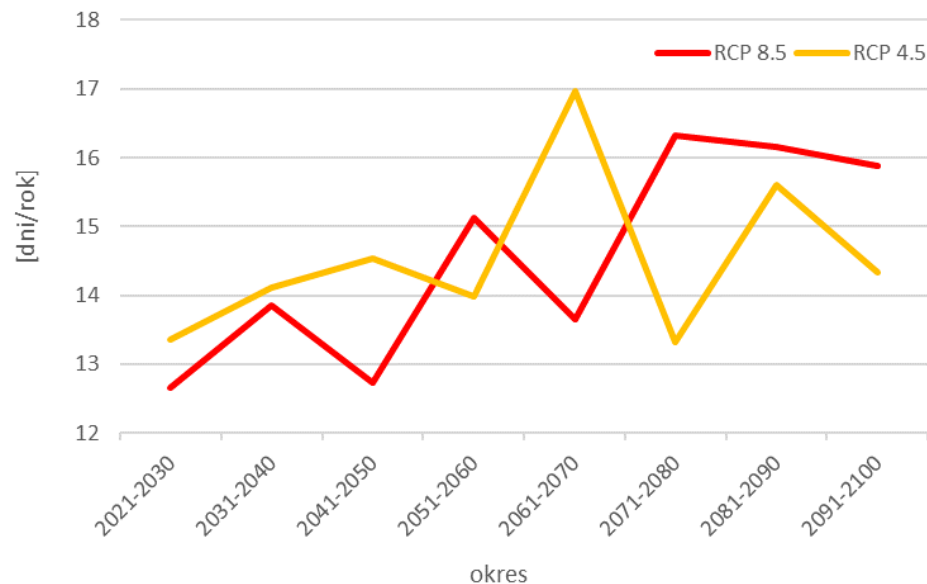
Warunki hydrologiczne - prognozy

- Wzrost całkowitego odpływu wód powierzchniowych – wody te powinny być retencjonowane w możliwie naturalny sposób w celu wykorzystania przez człowieka i środowisko

Warunki hydrologiczne - prognozy

- Wzrost liczby dni, w których zawartość wody w profilu glebowym znajduje się poniżej wartości optymalnej dla wzrostu roślin
  - Korzystniejsze warunki prognozują się w przypadku scenariusza RCP 8.5.
  - Warunki hydrologiczne są tylko jednym z elementów warunkujących rozwój roślin

Specyficzne zagrożenia związane ze zmianami klimatu

OPADY

POWODZIE

DESZCZE NAWALNE

SUSZE

EKSTREMA TEMPERATUROWE

MIEJSKA WYSPA CIEPŁA

INWERSJE TERMICZNE

ZABURZENIA CYRKULACJI POWIETRZA

KANIONY MIEJSKIE

OGRANICZENIE PRZEWIETRZANIA

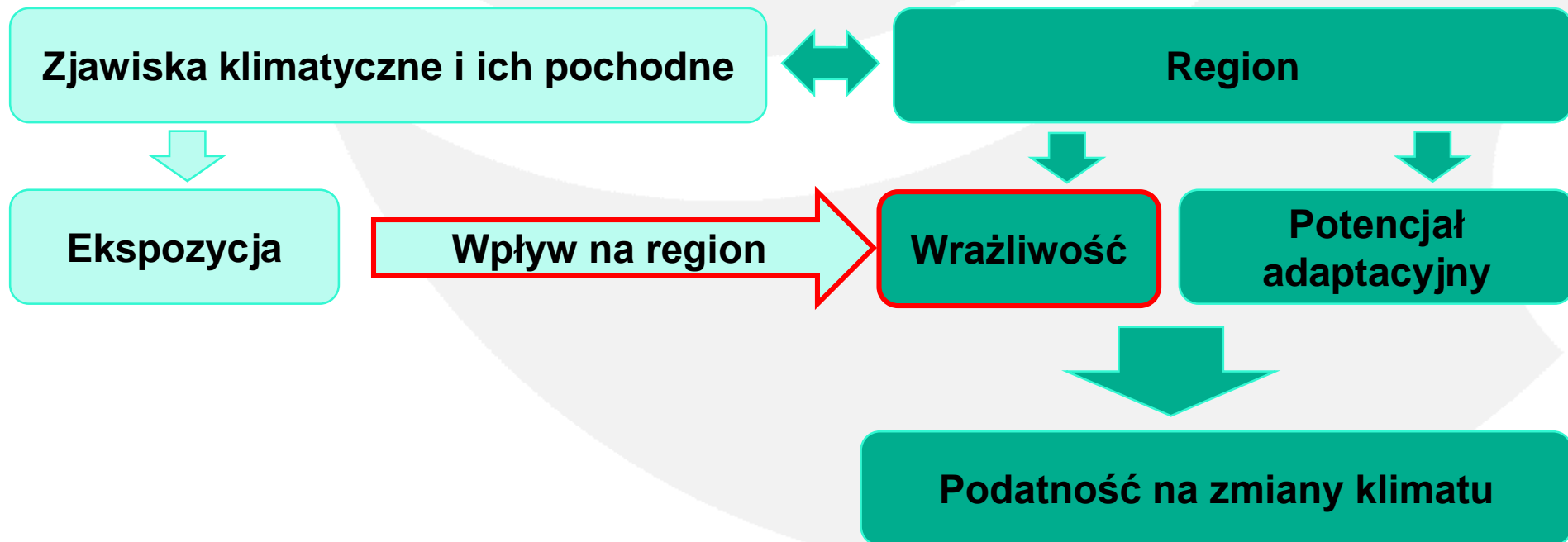
Wprowadzenie do pracy warsztatowej

Wrażliwość na zmiany klimatu

Wrażliwość na zmiany klimatu (*sensitivity*)

stopień, w jakim układ podlega negatywnemu wpływowi zjawisk klimatycznych, zależny od fizycznych cech układu i charakteru populacji

Wrażliwość na zmiany klimatu

- charakter układu i jego poszczególnych elementów, który jest w miarę stały (cechy fizyczne, populacja) i raczej trudno podlega zmianom
- wrażliwość jest rozpatrywana w kontekście wpływu zjawisk klimatycznych („wrażliwość na...”)
- wpływ może być bezpośredni i pośredni

Wrażliwość na zmiany klimatu

- warunki życia ludzi (wpływ zjawisk klimatycznych na życie, zdrowie lub komfort życia ludzi) – bardziej wrażliwe są grupy społeczne, dla których ekstremalne zjawiska mogą stanowić zagrożenie życia niż grupy społeczne, dla których te zjawiska wiążą się jedynie z obniżeniem poczucia komfortu
- zakłócenia w funkcjonowaniu – bardziej wrażliwy jest element, który w wyniku wpływu zjawisk klimatycznych spowoduje większe i dłuższe utrudnienia w funkcjonowaniu układu
- znaczenie dla kultury, sztuki, nauki – bardziej wrażliwy jest element, który ma większą wartość dla kultury, sztuki, nauki, którego strata może być nieodwracalna
- znaczenie materialne – bardziej wrażliwy jest element, którego wartość materialna jest wyższa
- możliwość przekształceń – bardziej wrażliwy jest element, który trudniej jest przystosować do zmian klimatu

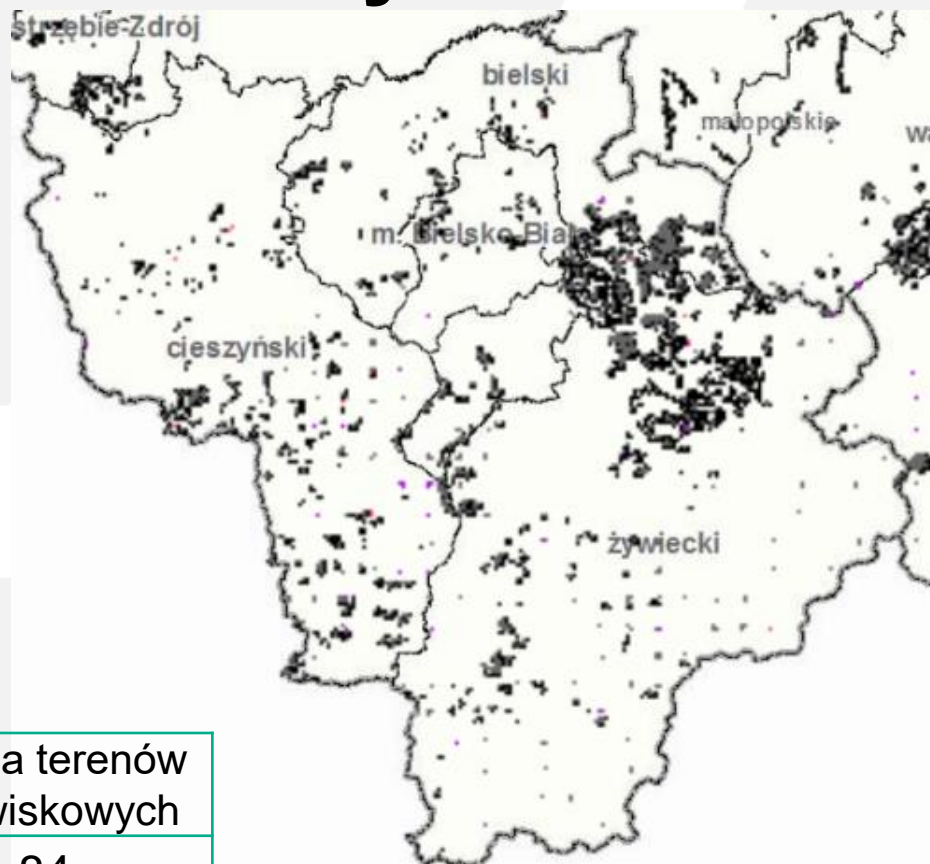
Wrażliwość na zmiany klimatu

Sektory wrażliwe na zmiany klimatu

- Budownictwo
- Energetyka
- Gospodarka wodna
- Rolnictwo
- Różnorodność biologiczna i leśnictwo
- Turystyka i dobra kultury
- Transport
- Zdrowie

Osuwiska i tereny osuwiskowe w Subregionie Południowym

Powiat	Liczba osuwisk	Liczba terenów osuwiskowych
powiat bielski	447	84
powiat cieszyński	1227	178
powiat żywiecki	2511	180
miasto Bielsko-Biała	186	25

Osuwiska na terenie Subregionu Południowego,
<https://geoportal.pgi.gov.pl/porta/page/porta/1/SOPO/Wyszukaj3>

Osuwiska i tereny osuwiskowe w Subregionie Południowym

- Większość osuwisk powstała w holocenie w wyniku naturalnych procesów, przy sporym udziale wód opadowych i roztopowych, które infiltrowały w głąb podłoża oraz wód płynących podcinających erozyjnie zbocza dolin
- związane są z:
  - występującymi w podłożu podatnymi skałami i powierzchniami nieciągłości
  - sprzyjającą rzeźbą terenu charakteryzującą się dużymi nachyleniami stoków w granicach 25–45°
  - położeniem w strefie intensywnej erozji potoków
  - położeniem w strefie źródliskowej potoków

Stok góry Ochodzita, Koniaków, 22.05.2019
<https://dziennikzachodni.pl/lawina-blotna-zeszla-w-koniakowie-pod-ochodzita-osuwisko-ziemi-runelo-z-gory-interweniowala-straz-pozarna-zdjecia/ar/c1-14150759>

Stok góry Żar w przysiółku Łazki w Międzybrodzu Białskim, 2010
<https://zywiec.naszemiasto.pl/osuwisko-na-zarze-nadal-czynne-naukowcy-robia-odwierty-i/ar/c1-942405>

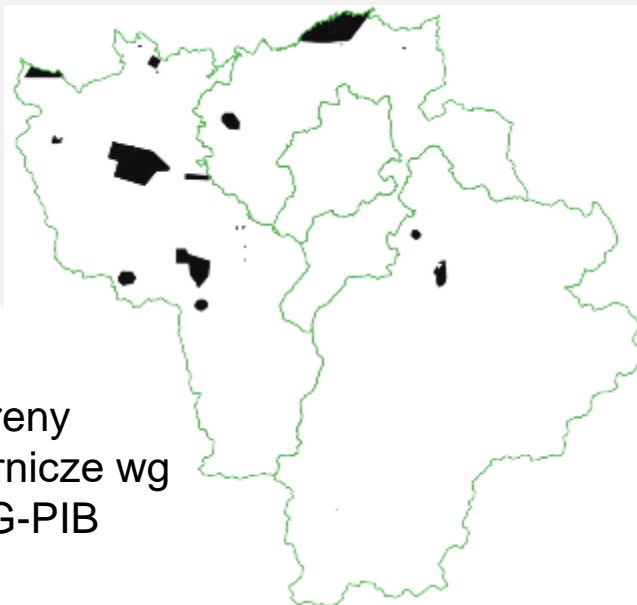
Tereny górnicze i pogórnice w Subregionie Południowym

– wskaźniki wrażliwości

Powiat	% pokrycia terenów zurbanizowanych (CLC) terenami górnictwymi	% pokrycia powiatu terenami górnictwymi	Liczba obiektów w bazie terenów pogórnictwowych OPI TPP 2.0	Czy JCWP są narażone na nieosiągnięcie celów przez działalność górnictwą	Liczba obiektów pogórnictwowych na szlaku zabytków techniki
bielski	1,9	3,6	2	TAK	0
cieszyński	3,9	4,5	3	TAK	0
żywiecki	0,0	0,3	1	TAK	0
Bielsko-Biała	0,0	0,0	0	TAK	0

Opracowali: A.Hamerla, M.Kruczek, M.Markowska,
Główny Instytut Górnictwa – Państwowy Instytut Badawczy

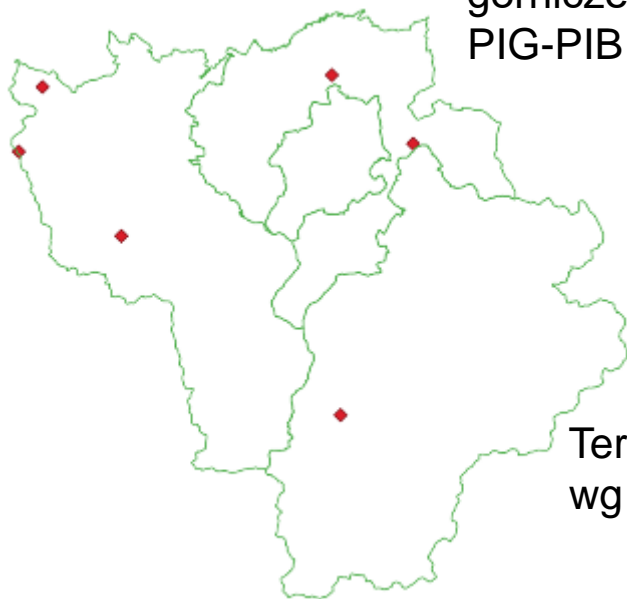
Tereny górnicze i pogórnice w Subregionie Południowym

Tereny
górnice wg
PIG-PIB

Tereny górnicze
na terenach
zurbanizowanych

Tereny pogórnice
wg bazy OPI TPP 2.0

Obiekty szlaku zabytków techniki
związanych z górnictwem – nie występują

Opracowali: A.Hamerla, M.Kruczek, M.Markowska,
Główny Instytut Górnictwa – Państwowy Instytut Badawczy

Organizacja pracy warsztatowej

- Przy każdym stoliku będziemy rozmawiać o wrażliwości gmin i powiatów na zmiany klimatu
- Materiałem wyjściowym do dyskusji są sektory i ich elementy, na które wpływają zmiany klimatu. Elementy wymienione w materiale są określone na podstawie analizy danych i materiałów. Wskazane zostały te elementy sektorów, które charakteryzują się wysoką wrażliwością
- Każda grupa pracuje nad dwoma sektorami.
- Materiał, co pół godziny moderatorzy przenoszą na kolejny stolik

Organizacja pracy warsztatowej

- Uczestnicy dyskusji odpowiadają na pytania:
  - Jak zmiany klimatu wpływają na dany sektor w gminach i powiatach?
  - Jakie skutki tego wpływu obserwowane w gminach i powiatach?
  - Co jest istotne dla przedstawicieli gmin i powiatów w kontekście wpływu zmian klimatu na dany sektor?
- Zadaniem uczestników jest:
  - Dopisanie nazw gmin, dla których dany wpływ z tabeli jest istotny
  - Uzupełnienie informacji o wpływie zmian klimatu na sektor, jeśli zdaniem uczestników brakuje istotnej dla gminy informacji (kategorii wpływu)

Zasady pracy na warsztatach

1. Mówimy we własnym imieniu. Używamy zaimka „ja”, nie „my”
2. Nie uogólniamy. Nie używamy wielkich kwantyfikatorów – sformułowań wykluczających wyjątki: zawsze, wszędzie, każdy...
3. Aktywnie uczestniczymy w warsztatach (raczej angażujemy się w dyskusję niż biernie przyglądamy się)
4. Wątpliwości, pytania, zgłaszamy od razu, nie czekając na zakończenie warsztatów
5. Mówimy do osoby, a nie „o osobie”
6. Zasada „tu i teraz” – koncentrujemy się na warsztatach, wyciszamy telefony
7. Zasada Las Vegas – wszystko, co dzieje się w Vegas – zostaje w Vegas (nie wynosimy z grupy treści osobistych – kto, co komu powiedział, tylko efekty pracy warsztatowej)
8. Nie oceniamy innych uczestników warsztatów
9. Pilnujemy czasu wyznaczonego na poszczególne rundy dyskusji

A top-down view of a white ceramic coffee cup filled with coffee. The coffee has a thick, light-colored foam on top, with a darker, more textured center. The cup is set against a blurred, light-colored background. The text "Zapraszamy na kawę" is overlaid in the center of the cup in a white, sans-serif font.

Zapraszamy na kawę

Praca warsztatowa

**Zapraszamy do przedstawienia
się przy stolikach**

Praca warsztatowa

- Jak zmiany klimatu wpływają na dany sektor w gminach i powiatach?
- Jakie skutki tego wpływu obserwowane w gminach i powiatach?
- Co jest istotne dla przedstawicieli gmin i powiatów w kontekście wpływu zmian klimatu na dany sektor?

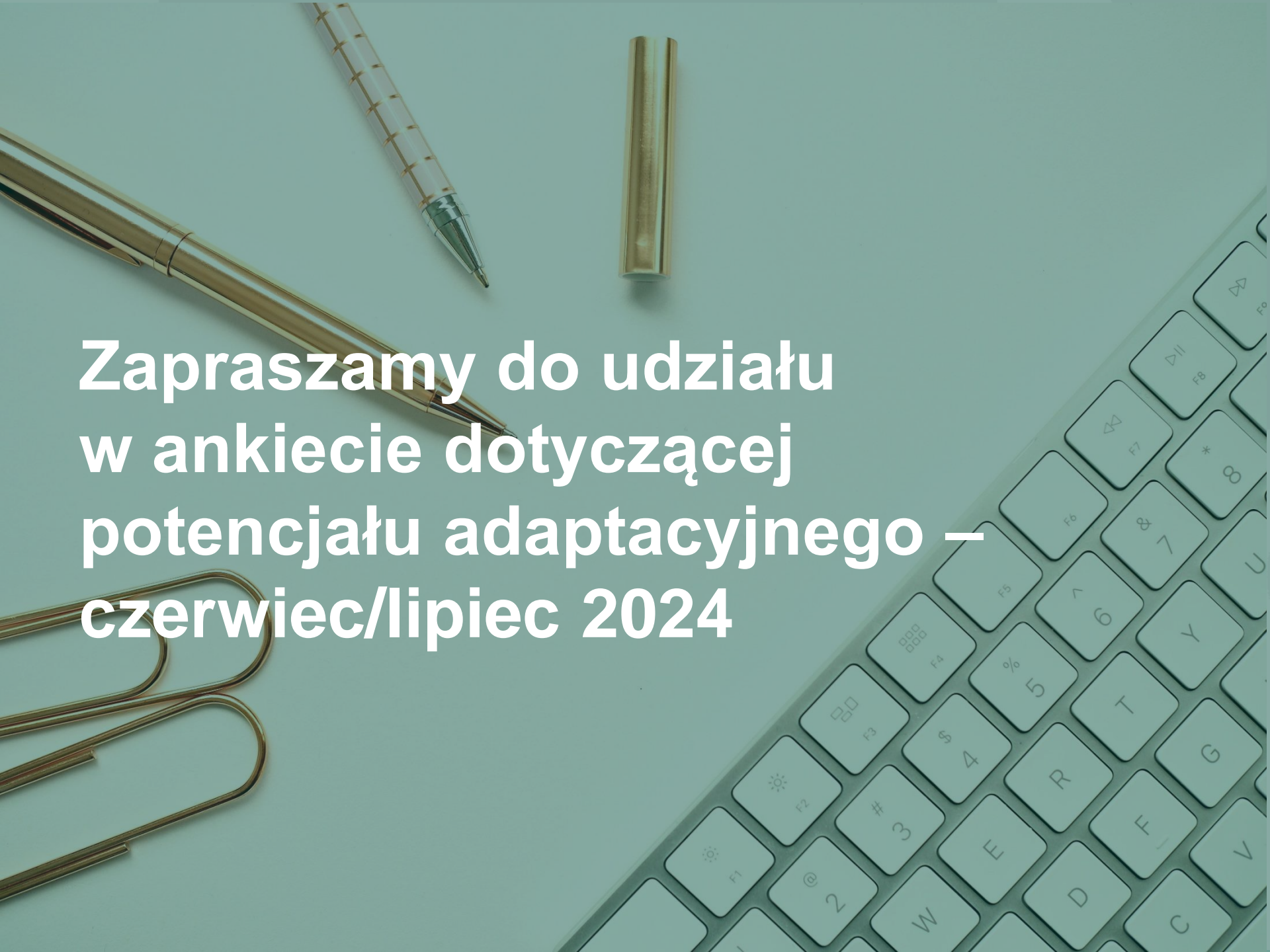
Podsumowanie

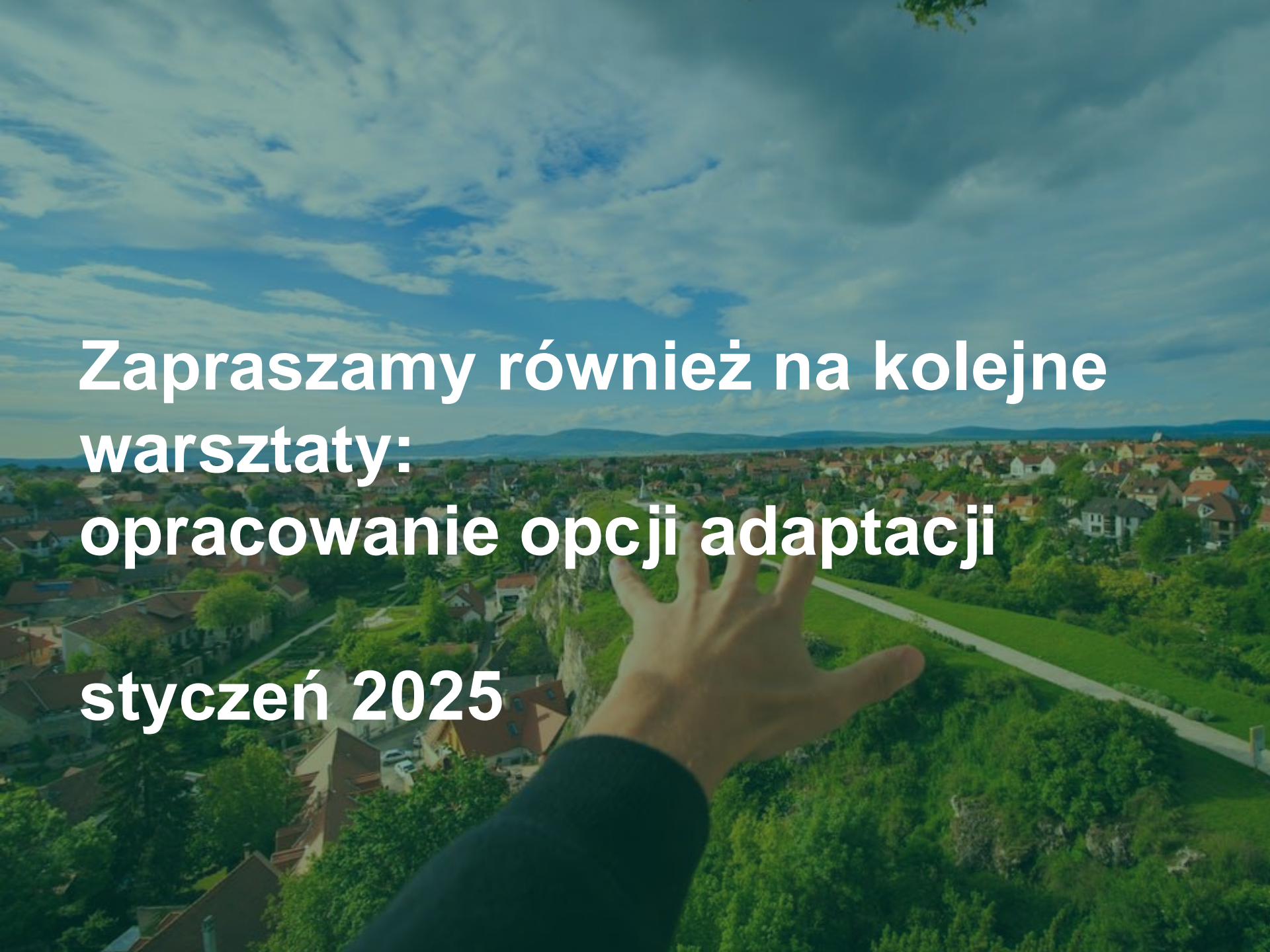

Podsumowanie warsztatów 1

**19 czerwca 2024 r.,
godz. 10.00-11.30
online**

A top-down view of a desk with a light blue background. In the bottom right corner, a portion of a white keyboard is visible. In the top left, there are two pens: one is a gold-colored ballpoint pen, and the other is a clear pen with gold-colored accents. In the top center, there is a gold-colored pen cap. In the bottom left, there are two gold-colored paper clips. The text is overlaid in the center-left area.

**Zapraszamy do udziału
w ankiecie dotyczącej
potencjału adaptacyjnego –
czerwiec/lipiec 2024**

A hand is reaching out from the bottom center towards a town and landscape. The background shows a town with red-roofed houses, green trees, and a road leading to a green field. The sky is blue with white clouds. The text is overlaid on the image in white, bold font.

**Zapraszamy również na kolejne warsztaty:
opracowanie opcji adaptacji
styczeń 2025**

**Zachęcamy do odwiedzenia
strony internetowej poświęconej
adaptacji do zmian klimatu
w województwie śląskim**

** powietrze.slaskie.pl/content/klimat
fb: slaskie.dlaklimatu**

DZIĘKUJEMY!
Zapraszamy do kontaktu:

✉ rpaslaskie@ios.edu.pl

✉ klimat@slaskie.pl

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ

Województwo
Śląskie